

Konkurrenceevnerådsmødet den 2.-3. december 2013 (rum- og forskningsdelen)

Rumdelen

Punkt 1 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om finansiering og drift af EU-programmet for jordovervågning (Kopernikus) 2014-2020 **Side 3**
KOM (2013) 312
- Generel indstilling

Punkt 2 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om oprettelse af et støtteprogram for overvågning og sporing i rummet **Side 7**
KOM (2013) 107
- Fremskridtsrapport

Forskningsdelen

Punkt 3 Forslag til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018), som komplementerer Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation **Side 11**
KOM (2011) 812
- Forventet vedtagelse på dette eller et kommende råds-møde

Punkt 4 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelser om deltagelse vedrørende artikel 185-initiativer

a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et europæisk metrologiprogram (EMPIR-programmet - European Metrology Programme for Innovation and Research, tidligere EMRP – European Metrology Research Programme) **Side 16**
KOM (2013) 497

b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et forsknings- og udviklingsprogram der gennemføres af flere medlemsstater til fordel for forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (Eurostars-2) **Side 22**
KOM (2013) 493

18. november 2013

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135

1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 13/024345-08

- c) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om programmet mellem de europæiske lande og udviklingslande vedrørende kliniske forsøg der iværksættes af flere medlemsstater (EDCTP)** Side 28
KOM (2013) 498
- d) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Unionens deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammet "Et aktivt liv længst muligt i eget hjem" (Active and Assisted Living), der iværksættes i fællesskab af flere medlemsstater (AAL-programmet)** Side 33
KOM (2013) 500
- Generel indstilling
- Punkt 5 Forslag til Rådets afgørelse om et supplerende forskningsprogram for ITER-projektet (2014-2020).** Side 39
KOM (2013) 607
- Politisk enighed
- Punkt 6 Forslag til Rådets forordninger vedrørende artikel 187-initiativer**
- a) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendet for biobaserede industrier (BBI)** Side 43
KOM (2013) 496
- b) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendet Clean Sky 2** Side 48
KOM (2013) 505
- c) Forslag til Rådets forordning for programmet for Elektronikkomponenter og -systemer (ECSEL)** Side 53
KOM (2013) 501
- d) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2** Side 58
KOM (2013) 506
- e) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendet for initiativet Innovative lægemidler 2 (IMI 2)** Side 63
KOM (2013) 495
- Generel indstilling
- Punkt 7 Innovation i den offentlige sektor: Opfølgning på Det Europæiske Råd oktober 2013** Side 69
Dokument foreligger endnu ikke
-Politisk drøftelse

Punkt 1 Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets afgørelse vedrørende finansiering og drift af EU-programmet for jordovervågning (Kopernikus) 2014-2020

KOM (2013) 312

- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Kopernikus er det nye navn for det europæiske jordovervågningsprogram, som tidligere hed GMES (Global miljø- og sikkerhedsovervågning). Formålet med forordningsforslaget er at etablere et retsgrundlag for Kopernikus programmet fra 2014 til 2020. GMES blev oprettet i 1998, og man har siden da arbejdet på at etablere tjenester til programmet. Med vedtagelsen af forordningen går Kopernikus ind i den operationelle fase. Kopernikus består af seks tjenester, der leverer data inden for marineforhold, atmosfære, landobservationer, klimaændringer, monitorering af nødsituationer og civil sikkerhed. Disse data indsamles ved hjælp af satellitter og jordbaserede sensorer, hvis overordnede formål er at overvåge miljøet og naturforhold på jorden. Det forventes, at Kopernikus vil bidrage til

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Kopernikus er det nye navn for det europæiske jordovervågningsprogram, som tidligere hed GMES (Global Miljø- og Sikkerhedsovervågning). Kopernikus består af et sæt tjenester, som indsamler data og leverer services, og som anvender data fra satellitter og jordbaserede sensorer til at overvåge miljøet og naturfænomener på planeten. Kopernikus bidrager til følgende generelle målsætninger:

- Beskyttelse af miljøet gennem forbedret forvaltning af naturressourcer, overvågning af luftforurening og havenes tilstand, optimering af landbrugsproduktion og fremme af brugen af vedvarende energikilder.
- Forbedret sikkerhed gennem en bedre håndtering af konsekvenserne af naturkatastrofer og oplysninger om klimaændringer gennem præcise og pålidelige data.
- Støtte til EU's strategi for vækst og beskæftigelse Europa 2020 særligt ved at styrke kommercielle serviceydelse gennem fuld og åben adgang til data. Kopernikus har ifølge en undersøgelse, som for nylig blev offentliggjort, potentiale til at skabe mindst 35.000 nye arbejdspladser i perioden 2014-2030.

Kopernikus indeholder:

- en servicekomponent med information til monitorering af atmosfæren, marineforhold, klimaændringer, landobservationer, nødsituationer og nødhjælp samt civil sikkerhed.
- en rumkomponent, der skal sikre satellitbaserede observationer til de nævnte services
- in-situ målinger på land, vand og i atmosfæren, der ligeledes understøtter de nævnte services.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 189 og skal forhandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Forslaget til forordning fokuserer på tre punkter: 1) ændring af GMES' navn til Kopernikus, 2) governance for Kopernikus samt 3) finansiering af programmet. Dette skal sikre, at Kopernikus vil kunne levere et funktionsdygtigt program, når det går ind i den operationelle fase i næste periode fra 2014-2020.

Kommissionen har det overordnede ansvar for Kopernikus programmet og vil definere prioriteter og målsætninger for programmet, overvåge implementeringen af programmet samt udarbejde årlige arbejdsprogrammer for implementeringen af programmet.

Kommissionen vil lade sine rådføre om implementeringen af programmet gennem en Kopernikus komité med repræsentanter fra medlemslandene. Kommissionen har mulighed for at delegerer opgaver til kompetente organisationer som fx Den Europæiske Rumfartsorganisation (ESA), EUMETSAT og Det Europæiske Miljøagentur (EEA).

Kopernikus skal være brugerdrevet og levere services inden for programmets målsætninger, der matcher private og offentlige brugeres behov. Brugere vil kontinuerligt blive inddraget i form af brugerkonsultationer Dette gælder også brugere og eksperter i sikkerhedsspørgsmål.

Kopernikus skal promovere og levere frie og åbne data samt sikre, at dataleverancen er stabil og har en lang tidshorisont. Mere specifik lovgivning for datapolitikken reguleres via delegerede retsakter.

Det fremgår af afgørelsen, at leveringen af Kopernikus-tjenester har fokus på civile formål, hvorfor rent militære krav ikke er omfattet af afgørelsen. Danmark deltager derfor i overensstemmelse med forsvarsforbeholdet.

Under forhandlingerne i Rådet er Kommissionens forslag blevet ændret, således at servicekomponenten nu også har fokus på de arktiske områder. Endvidere skal der oprettes et brugerforum, som skal sikre brugernes input til implementeringen af programmet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

Der foreligger endnu ikke en betænkning fra Europa-Parlamentet om Kommissionens forslag, men det foreliggende udkast til betænkning forholdt sig generelt positivt til Kopernikus. Det understreges overordnet, at den samlede, åbne og gratis datapolitik er en vigtig del af Kopernikus, da europæerne ikke bør betale to gange for de samme data, samtidig med at det understreges, at en hensigtsmæssig datapolitik også bør sikre de europæiske virksomheders konkurrenceevne, og at gensidig dataadgang med tredjelande, som ikke bidrager, vil være en vigtig måde at sikre fair konkurrence.

5. Nærhedsprincippet

Medlemsstaterne kan ikke i tilstrækkelig grad selvstændigt nå målene for de foreslåede aktioner i Kopernikus programmet på grund af tjenesternes europæiske dækning og programmets paneuropæiske karakter. Programmet baseres på, at bidrag fra de forskellige medlemsstater samles og koordineres på fælleseuropæisk plan under hensyntagen til subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 3.786 mio. EUR (i 2011 priser) til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 560 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Kommissionens forslag har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med henblik på udarbejdelse af grund- og nærhedsnotatet. DI anførte i den forbindelse, at programmet har stor interesse for danske virksomheder, hvorfor DI støtter Kommissionens forslag.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne bakker generelt op om Kommissionens forslag om øget EU aktivitet og indflydelse på rumområdet samt fri og åben adgang til de data, Kopernikus leverer. **Det er forventningen, at der er det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af formandskabets kompromistekst.**

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet forordningen, der sikrer etablering af et retsgrundlag for et EU Kopernikus-program, herunder finansiering af de første operationelle Kopernikus-tjenester.

Regeringen kan støtte, at der vedtages en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst.

Regeringen kan støtte, at der på linje med, hvad der er gældende i den nuværende forordning om GMES, som denne forordning erstatter, fortsat anvendes delegerede retsakter til datapolitikken.

Regeringen lægger særligt vægt på, at det i den foreliggende tekst er sikret, at Danmark kan udveksle data med lande, der ikke er medlemmer af EU, samt at det er medlemslandene, der definerer nationale sikkerhedsinteresser og ikke Kommissionen.

Regeringen vil i de kommende forhandlinger med Europa-Parlamentet om forslaget fortsat lægge vægt på disse prioriteter.

Regeringen vil endvidere fremadrettet stadig have fokus på medlemslandenes indflydelse på implementeringen af programmet gennem Kopernikus komitéen, og på at den nødvendige dialog med slutbrugerne sikres gennem brugerforummet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. **Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 28. juni 2013.**

Punkt 2 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om oprettelse af et støtteprogram for overvågning og sporing i rummet

KOM (2013) 107 endelig
- Fremskridtsrapport

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Det foreliggende udkast til afgørelse vedrører etablering af et uafhængigt og selvstændigt europæisk støtteprogram for overvågning og sporing i rummet (Space Surveillance and Tracking Programme - SST), der skal søge at forhindre sammenstød mellem rumfartøjer eller mellem rumfartøjer og rumskrotsamt overvåge ukontrolleret genindtrængning af rumfartøjer eller dele heraf i jordens atmosfære.

Stadig flere samfundsområder er i stigende grad afhængig af rumbaserede tjenester som navigation, telekommunikation, vejrudsigter, geodata og varsling i forbindelse med natur og menneskeskabte hændelser. Med den stigende afhængighed har evnen til at beskytte disse rumbaserede systemer fået større betydning for forsynings sikkerheden. Der er på nuværende tidspunkt kun en begrænset og spredt kapacitet i Europa til at overvåge satellitter, rumskrot samt ukontrolleret indtrængning af rumobjekter i jordens atmosfære. Desuden er der ingen egentlig europæisk service til at udstede kollisionsadvarsler for satellitoperatørerne.

2. Baggrund

Stadig flere samfundsområder er i stigende grad afhængig af rumbaserede tjenester som navigationssignaler, telekommunikation, vejrudsigter, geodata og varsling i forbindelse med natur og menneskeskabte hændelser. Rumbaserede tjenester har dertil en stigende økonomisk betydning for vigtige områder i økonomien, understøtter borgernes sikkerhed og er blevet afgørende for gennemførelsen af en lang række EU-politikområder som klima- og miljøovervågning, landbrugs-, fiskeri og ressource-udnyttelse, teknologisk udvikling, industriel innovation og europæisk konkurrenceevne.

Den stigende afhængighed af rumbaserede tjenester har samtidig øget samfundets sårbarhed over for utilsigtede nedbrud i disse tjenester. Nedbrud vil i dag have betydelige økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser.

De sidste 50 års rumaktiviteter har efterladt en betydelig mængde rumskrot og udtjente satellitter i omløb om jorden. Kombineret med et stadigt stigende antal satellitter i forskellige kredsløb om jorden er der i dag et dagligt behov for at iværksætte initiativer til at undgå kollisioner. Dertil kommer, at en del af dette rumskrot jævnlige foretager ukontrolleret genindtrængning i jordens atmosfære.

Udover at der arbejdes på at mindske mængden af nyt rumskrot og satelliternes sårbarhed ved kollisioner, er det nødvendigt med en ny SST-tjeneste til at identificere, kortlægge, katalogisere og løbende overvåge satellitter og rumskrot i deres baner omkring jorden. Derved kan satellitoperatører inden, under og efter opsendelse sikre sig bedst mod kollisioner og derved undgå betydelige økonomiske tab.

Afgørelsen om et støtteprogram for overvågning og sporing i rummet (Space Surveillance and Tracking – SST) vedrører etablering af et uafhængigt og selvstændigt europæisk støtteprogram for overvågning og sporing i rummet, der skal søge at forhindre sammenstød mellem rumfartøjer eller mellem rumfartøjer og rumskrot samt overvåge ukontrolleret genindtrængning af rumfartøjer eller dele heraf i jordens atmosfære.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 189 og skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionen foreslår, at Den Europæiske Unions Satellitcenter (European Union Satellite Centre, EUSC) skal være ansvarlig for driften og levering af SST-tjenester. Tjenesterne vil primært bygge på eksisterende jordbaserede sensorer som teleskoper og radar i medlemslandene.

SST tjenesterne vil omfatte:

- (a) Risikovurderingen af mulige kollisioner mellem rumfartøjer eller mellem rumfartøjer og rumskrot samt udstedelse af kollisionsadvarsler.
- (b) Detektere og foretage risikovurdering af kredsløbsekspllosioner eller sammenstød.
- (c) Risikovurderingen af og varsling i forbindelse med ukontrolleret genindtrængning af rumobjekter og rumskrot i jordens atmosfære samt forudsigelse af tidspunkt og nedslagssted.

SST tjenesterne vil blive leveret til medlemslandene, Rådet, Kommissionen, Tjenesten for EU's optræden udadtil (European External Action Service – EEAS), offentlige og private satellitoperatører og offentlige myndigheder, der beskæftiger sig med civilbeskyttelse.

Deltagelse i etablering og driften af systemet er ikke obligatorisk for medlemslandene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget. Forslaget behandles i Udvalget for Industri, Forskning og Energi. **Der forventes plenarafstemning i parlamentet om et udkast til betænkning i april 2014. Ordførerens foreløbige rapport peger bl.a. på, at der bør sættes faste procentsatser og maksimumloft på bidragene fra de programmer, der finansierer SST, samt at satellitobservationsprogrammet Kopernikus ligeledes bør bidrage til programmet.**

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Formålet med forslaget er at etablere en europæisk SST-tjeneste ved en koordinering af allerede eksisterende nationale aktiviteter, der tilsammen overstiger den finansielle og tekniske kapacitet i de enkelte medlemslande, og som kun kan opnås på tilfredsstillende måde på EU-plan. Kommissionen vurderer ligeledes, at den foreslåede indsats ikke går ud over, hvad der er nødvendigt i forhold til de foreslåede omkostninger og styringsmodel.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Der er ingen gældende dansk ret på området.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 70 mio. EUR til forslaget i perioden 2014-2020. Da Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarer det til, at Danmark bidrager med ca. 10,5 mio. kr. over den syvårige periode.

Kommissionen foreslår, at finansieringen af SST finder sted fra andre programmer under den finansielle ramme i henhold til disse programmets formål. De tiltænkte programmer er det europæiske satellitnavigationsprogram Galileo, Horisont 2020 samt den interne sikkerhedsfonds instrument for finansiel støtte for politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet og krisestyring.

Rådets Juridiske Tjeneste har problematiseret nogle juridiske aspekter af Kommissionens forslag til finansieringsmodel, som stadig drøftes. Det sandsynlige scenarie er dog fortsat, som Kommissionen også lægger op til, at SST betragtes som en 'ramme' for initiativer, der finansieres via andre aktiviteter/programmer.

8. Høring

Forslaget blev behandlet på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 13. maj 2013 uden bemærkninger. **Sagen behandles igen på et møde i EU-Specialudvalget den 21. november 2013.**

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er en generel forståelse mellem medlemslandene, der besidder den fornødne infrastruktur om, at EU ikke skal opbygge egen kapacitet på området men udelukkende koordinere og samle de fornødne informationer og derved tilbyde en SST-tjeneste til europæiske aktører inden for en nærmere forudbestemt økonomisk ramme. **Finansieringen af SST-tjenesten drøftes fortsat.**

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er umiddelbar positiv over for etableringen af en europæisk SST-tjeneste, da der er en lang række økonomiske fordele ved at sikre forsyningsikkerhed af rumbaserede tjenester. Regeringen støtter, at der tages afsæt i eksisterende infrastruktur i de enkelte medlemslande og ikke opbygges parallelle kompetencer på EU-niveau. Regeringen støtter ligeledes, at den påtænkte service etableres i en eksisterende struktur, som f.eks. EU's Satellite Centre (EUSC), og at der ikke opbygges en ny organisation til formålet.

Regeringen anerkender også de potentielle udenrigs- og sikkerhedspolitiske aspekter af forslaget og herunder de øgede krav til sikkerhed og klassificering af data, da andre stater rumkompetencer og infrastruktur kortlægges med initiativet. Det fremgår af afgørelsen, at leveringen af SST-tjenester alene bør tjene civile formål, og at rent militære krav ikke er omfattet af afgørelsen. Danmark deltager derfor i overensstemmelse med forsvarsforbeholdet.

Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet d. 30.-31. maj 2013.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

- Punkt 3 Forslag til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018), som komplementerer Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation**
KOM (2011) 812
- Forventet vedtagelse på dette eller et kommende rådsmøde

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

*Kommissionens forslag til Rådets forordning om Euratom rammeprogrammet (2014-2018) – Euratom-programmet – vedrører indirekte aktioner inden for fusion (ekskl. ITER), fission og strålingsbeskyttelse samt direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed foretaget af Det Fælles Forskningscenter (JRC). Euratom-programmet er samlet i én forordning, hvor man tidligere har anvendt fire retsakter. **Konstruktionen af ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) er holdt uden for programmet, og der foreligger et særligt forslag til rådsafgørelse fra Kommissionen herom.** På fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) er der i det store hele tale om en fortsættelse af forskningsaktiviteterne fra det 7. rammeprogram og dets 2-årige forlængelse men dog med betydelig mere vægt på sikkerhed i forbindelse med eksisterende reaktorer. Hertil kommer, at JRC skal iværksætte særlige foranstaltninger for at imødegå de nye nukleare sikkerhedsudfordringer efter uheldet på atomkraftværket i Fukushima i Japan i marts 2011. På fusionsområdet skal programmet gennem det såkaldte EFDA-samarbejde sikre en hurtig opstart af ITER og sideløbende udvikle materialer til et demonstrationskraftværk samt udvikle og demonstrere relevante teknologier til demonstrationskraftværket, der udgør næste trin efter forsøgsreaktoren ITER.*

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Forslaget til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet på det nukleare område for perioden 2014-2018 (i det følgende benævnt "Euratom-programmet") vedrører forskningsaktiviteter inden for kerneenergi (fusion og fission) og strålingsbeskyttelse. Forslaget er en integreret del af Horisont 2020 – rammeprogrammet for forskning og innovation. Det omfatter forsknings- og udviklingsprogrammet for fusionsenergi (ekskl. ITER, jfr. nedenfor), forskningsaktiviteter inden for fission og strålingsbeskyttelse og Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed.

ITER er nu omhandlet i et separat forslag til rådsafgørelse fremlagt af Kommissionen den 28. august 2013 om ændring af beslutning 2007/198/Euratom om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det.

Euratom-traktaten begrænser varigheden af forskningsprogrammer på det nukleare område til fem år.

Euratom-programmet (2014-2018) gennemføres via en enkelt forordning, som fastsætter alle de nødvendige bestemmelser for gennemførelsen af nukleare forskningsaktiviteter. Tidligere var indholdet af den nuværende forordning dækket af fire forskellige retsakter: afgørelsen om rammeprogrammet, beslutningen

om særprogrammet til gennemførelse af indirekte aktioner og beslutning om særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters (JRC's) gennemførelse af direkte aktioner samt en forordning om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger og for formidling af forskningsresultater.

Kommissionen har hørt Euratoms Videnskabelige og Tekniske Udvalg, ligesom Kommissionen har gjort brug af forskellige kilder ved udarbejdelsen af forslaget.

Hjemmelsgrundlaget for Euratom-programmet er artikel 1, 2, 4 og 7 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, hvorefter udkast til programmet skal besluttet med enstemmighed i Rådet på baggrund af forslag fra Kommissionen, der rådfører sig med det Videnskabelige og Tekniske Udvalg.

3. Formål og indhold

Euratom-programmet skal styrke rammeprogrammet for forskning og innovation på det nukleare område og koordinere medlemsstaternes forskningsaktiviteter for derved at forhindre dobbeltarbejde, fastholde en kritisk masse på nøgleområder og sikre, at offentlige midler udnyttes bedst muligt.

De tekniske mål er at forbedre den nukleare sikkerhed og strålingsbeskyttelse og at bidrage til den langsigtede dekarbonisering af energisystemet på en sikker og effektiv måde.

Programmet bidrager til flagskibsinitiativet "Innovation i EU" ved at støtte præ-kommerciel og tværgående nuklear forskning af relevans for den politiske beslutningsproces og ved at lette videns- og teknologioverførslen mellem den akademiske verden, erhvervslivet og de offentlige myndigheder. Ved at rette fokus mod uddannelse i alle aktiviteter og fremme konkurrenceevnen i den nuværende kerneindustri og oprette en ny højteknologisk industrisektor inden for navnlig fusionsenergi vil Euratom-programmet endvidere skabe vækst og nye job på en lang række områder. Gennem støtte til fusionsforskning sikrer programmet således en hurtig opstart af ITER's idriftsættelse og en udvikling af kvalificerede materialer til et demonstrationskraftværk.

Målet for JRC's nukleare aktiviteter er at støtte gennemførelsen af Rådets direktiv 2009/71/Euratom og 2011/70/Euratom samt Rådets konklusioner, der giver højeste prioritet til de højeste standarder for nuklear sikkerhed i EU og internationalt. JRC skal navnlig mobilisere den nødvendige kapacitet og ekspertise til at bidrage til vurderingen og forbedringen af nukleare anlægs sikkerhed og den fredele anvendelse af kerneenergi m.m.

Aktiviteter for at opfylde programmets målsætninger i forbindelse med indirekte aktioner:

- Støtte sikker drift af reaktorsystemer (herunder brændselskredsløbs-anlæg) til brug i EU med fuldt fokus på de sikkerhedsmæssige aspekter, herunder alle aspekter af brændselskredsløbet, som f.eks. separation og transmutation (omdannelse) af langlivet affald til kortlivet.
- Bidrage til udviklingen af løsninger til håndtering af radioaktivt slutfald, herunder deponering i undergrunden og forskning relateret til dyb

geologisk deponering af brugt brændsel og langlivet radioaktivt affald og demonstration af teknologier og sikkerhed.

- Støtte udviklingen og bæredygtigheden af nukleare kompetencer på EU-plan.
- Fremme strålingsbeskyttelse. Forskning med henblik på at kunne vurdere risikoen ved lave strålingsdoser, medicinske anvendelser og håndtering af uheld for at tilvejebringe det videnskabelige grundlag for et robust, retfærdigt og socialt acceptabelt beskyttelsessystem, som ikke i unødvendigt omfang begrænser den nyttige og udbredte anvendelse af stråling på det medicinske område og i industrien.
- Arbejde hen imod demonstration af gennemførlighed af fusion som energikilde for at sikre hurtig start af højeffektiv drift af ITER ved at udnytte eksisterende og relevante anlæg (herunder JET – Joint European Torus) og fremtidige fusionsanlæg.
- Skabe fundamentet for fremtidige fusionskraftanlæg ved at udvikle materialer, teknologier og skitseprojekter, herunder forberedelse af et relevant materialeprøvningsanlæg og forhandlinger om EU's deltagelse i en passende international ramme for dette anlæg. Aktiviteterne vedrørende udvikling og demonstration af relevante teknologier til et fusionsdemonstrationskraftværk omfatter også forberedelser og skitseprojektering af et komplet demonstrationskraftværk samt undersøgelse af mulighederne i andre reaktorkoncepter end tokamak konceptet som f.eks. stellarator konceptet.
- Fremme innovation og erhvervslivets konkurrence.
- Sikre tilgængelighed og brug af forskningsinfrastrukturer af paneuropæisk relevans.
- Støtte til den europæiske aftale om udvikling af fusionsenergi gennem EFDA (European Fusion Development Agreement).

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Det foreslåede budget for de indirekte aktioner er på DKK 7,78 mia. (5,43 mia. DKK til fusion og 2,35 mia. DKK til fission).

Aktiviteter for at opfylde programmets målsætninger i forbindelse med direkte aktioner på Det Fælles Forskningscenter (JRC):

- Forbedre den nukleare sikkerhed, herunder brændsels- og reaktorsikkerhed, affaldshåndtering og nedlukning samt nødberedskab. JRC skal bidrage til udviklingen af værktøjer og metoder til at opnå høje sikkerhedsstandarder for kernereaktorer og brændselskredsløb, som er relevante for Europa. I den forbindelse vil JRC yderligere styrke sit europæiske clearinginstitut for nukleare operatørers operationelle erfaringer, som er oprettet for at imødegå de nye nukleare sikkerhedsudfordringer efter uheldet på atomkraftværket i Fukushima i Japan den 11. marts 2011. JRC's værktøjer og metoder omfatter også minimering af videnskabelig usikkerhed i forudsigelsen af nukleart affalds opførsel over lang tid samt styrkelse af EU's kapacitet til at reagere over for nukleare uheld og ulykker gennem videreudvikling af beredskabssystemer og modeller for radiologisk spredning i luften etc.
- Forbedre sikkerheden i forbindelse med nuklear teknologi, herunder nuklear sikkerhedskontrol, ikke-spredning, bekæmpelse af ulovlig handel

og nuklear eftersporning. JRC vil rette størst mulig opmærksomhed mod ikke-spredning.

- Styrke den videnskabelige ekspertise på det nukleare område med henblik på standardisering. JRC skal videreudvikle det videnskabelige grundlag for nuklear sikkerhed (safety) og sikring (security). Der skal lægges vægt på forskning og udvikling af aktiviteter til fremme af forståelsen og modellering af fysiske, kemiske og grundlæggende egenskaber ved actinider (fællesbetegnelse for kunstige grundstoffer, der er tungere end uran). Hertil kommer forskning i konstruktionsmaterialers og nukleare materialers grundlæggende egenskaber og opførelse. Endvidere opsætning af en database for højpræcise nukleare referencedata vedrørende nuklear energi og ikke-nukleare anvendelser (f.eks. medicinsk anvendelse). Mht. standardisering i EU skal JRC tilvejebringe de nyeste nukleare standarder, referencedata og målinger.
- Fremme videnforvaltning, uddannelse og erhvervsuddannelse.
- Støtte EU's politik om nuklear sikkerhed og den EU-lovgivning, der udvikles i den forbindelse. I den forbindelse skal JRC koordinere den europæiske deltagelse i "Generation IV International Forum R&D Initiative" – kaldet GIF. JRC har således af medlemslandene fået mandat til at handle som gennemførelsesorgan for EU's deltagelse i GIF-projekter. JRC skal også videreudvikle det internationale forsknings samarbejde med centrale partnerlande og internationale organisationer såsom IAEA og OECD/NEA med henblik på at fremme EU's politikker på området for nuklear sikkerhed.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Det foreslåede budget for de direkte aktioner er på 4,17 mia. DKK.

4. Europa-Parlamentetsudtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Udvalget for Industri, Forskning og Energi forventes at stemme om et udkast til udtalelse på plenarforsamlingen i november 2013.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at merværdien for Euratoms inddragelse i nuklear forskning er tæt forbundet med grænseoverskridende virkning, stordriftsfordele og medvirken til løsning af markedssvigt. Med Euratom-projekter inden for fission, fusion og strålingsbeskyttelse kan der opnås den fornødne "kritiske masse", samtidig med at den forretningsmæssige risiko mindskes, og der dannes grobund for private investeringer. Euratom aktioner har også central betydning for overførslen af nukleare færdigheder og viden på tværs af grænser og fremmer derved topkvalitet inden for forskning og innovation ved at styrke færdigheder, kvalitet og konkurrence i hele Europa og højne den menneskelige kapacitet gennem uddannelse, mobilitet og karriereudvikling. De anførte forskningsfelter kan ikke gennemføres af medlemsstaterne isoleret, hvorfor Kommissionen anser nærhedsprincippet for overholdt.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 1,6 mia. euro i perioden 2014-2018. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 240 mio. kr.

8. Høring

Kommissionens forslag er blevet forelagt på møder i EU-Specialudvalget for forskning den 18. januar 2012 samt den 9. maj 2012. Sagen har endvidere senest været sendt i høring i EU-specialudvalget med frist den 21. november 2012. Høringerne har ikke givet anledning til bemærkninger. **Sagen behandles igen på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.**

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev præsenteret på konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 6. december 2011. **Den seneste fremskridtsrapport blev præsenteret af det cypriotiske formandskab på konkurrenceevnerådsmødet d. 10.-11. december 2012. Forslaget har efterfølgende været behandlet på møder i Rådets arbejdsgruppe for forskning og nukleare spørgsmål.**

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Der forventes at være opbakning blandt medlemsstaterne til en vedtagelse på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet. Der har under forhandlingerne været enighed om den større fokusering på sikkerhed i fissionsprogrammet, idet nogle lande dog mener, at dette er gået ud over balancen i programmet. Spørgsmålet om administrationen af programmet har også været rejst, og administrationsomkostningerne er blevet sænket til et niveau tættere på niveauet i Horizon 2020.

10. Regeringens generelle holdning

I forhold til fissionsforskningen er regeringen skeptisk overfor investeringer i nye reaktorsystemer og mener generelt, at budgetmidlerne bør koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse.

Regeringen har således arbejdet for et højt sikkerhedsniveau i Europa på det nukleare område med fokus på, at budgetmidlerne koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse. I forhold til fissionsdelen er regeringen således tilfreds med, at der ifølge programmet skal ske en større fokusering på sikkerhed i eksisterende reaktorer.

Regeringen kan støtte vedtagelse på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 10.-11. december 2012.

- Punkt 4 a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et europæisk metrologiprogram (EMPIR-programmet - European Metrology Programme for Innovation and Research, tidligere EMRP – European Metrology Research Programme)**
KOM (2013) 497
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Det eksisterende EMRP-program er en videreførelse af et ERA-NET+ og havde sit første udbud i 2009. Det er et program, der henvender sig til de nationale metrologiske institutter mv. med det formål at fremme samarbejdet mellem dem. Programmet har således en lille og veldefineret målgruppe. Programmet yder støtte til tværnationale forskningsprojekter inden for måling og måleteknik og til forskerudveksling (forskergrants). Pålidelige måleteknikker er en forudsætning for mange af de initiativer og projekter, der vil blive iværksat under Horisont 2020, og programmet støtter således op om rammeprogrammets mål om vækst og løsning af store samfundsudfordringer. Det nye program, EMPIR, vil være en fortsættelse af EMRP men vil fokusere på områderne energi, miljø og sundhed. Programmet vil også åbne for, at der kan ydes støtte til andre deltagere end egentlige nationale metrologiforskningsinstitutioner.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Pålidelige og sporbare målinger gør det muligt for det videnskabelige samfund i bred forstand at bygge bedre instrumenter og producere bedre videnskab. De understøtter og fremmer på afgørende vis forståelsen af og enigheden om globale udfordringer som energi, sundhed og klimaforandringer.

Det nuværende europæiske program for metrologisk forskning (EMRP) er et fælles europæisk initiativ, som gennemføres af 22 nationale metrologiinstitutioner. Midtvejsevalueringen af programmet bekræfter værdien af initiativet. EMRP's primære resultat er stærk integration i kraft af fælles programmering af 50 % af de afsatte nationale midler til metrologiforskning i Europa. Det har nedbragt fragmenteringen, hindret unødigt dobbeltarbejde og hjulpet med at opnå en kritisk masse ved at koncentrere ressourcerne på centrale områder gennem tæt samarbejde med de bedste forskere. EMRP-projekterne leverer europæiske måleløsninger på store samfundsmæssige udfordringer og tilvejebringer fælles europæisk materiale til standarder og regler. Selv om der er sket store fremskridt under EMRP, er det blevet tydeligt, at systemet skal kunne klare flere udfordringer for at øge virkningen af metrologiforskningen med hensyn til vækst og løsning af samfundsøkonomiske problemer.

EMPIR, som er efterfølgeren til EMRP, vil bidrage til en række flagskibsinitiativer inden for Europa 2020-strategien, som berøres af metrologiforskning, herunder "Innovation i EU", "En digital dagsorden for Europa", "Et resourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden". EMPIR skal gøre det ved at udvikle innovative løsninger til forvaltning af naturressourcer, ved at støtte standardiseringsprocessen, som muliggør globale handelsmuligheder for nye produkter og tjenesteydelser og ved at muliggøre effektiv afprøvning af f.eks.

kommunikationssatellitter. EMPIR vil bidrage væsentligt til at nå målene for Horisont 2020 ved at støtte emner af direkte relevans for en række Horisont 2020-prioriteter.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

EMPIR's overordnede mål er at løse de udfordringer, som det europæiske metrologiforskningsystem står over for og at maksimere fordelene ved bedre måleløsninger for Europa. EMPIR's overordnede målsætninger er:

- at tilvejebringe integrerede og formålstjenlige metrologiløsninger til støtte for innovation og industriens konkurrenceevne og måleteknologier med henblik på at løse samfundsmæssige udfordringer inden for f.eks. sundhed, miljø og energi, herunder støtte til udformning og gennemførelse af politikker
- at skabe et integreret europæisk metrologiforskningsystem med en kritisk masse og et aktivt engagement på regionalt, nationalt, europæisk og internationalt plan.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

EMPIR kan støtte følgende indirekte aktioner på området for fælles forskning og teknologisk udvikling:

- videnskabelige og tekniske aktioner, der støtter grundlæggende videnskabelig metrologi og dermed danner grundlag for alle efterfølgende trin, herunder anvendt metrologiforskning og -udvikling og metrologirelaterede tjenester
- metrologiforskning med henblik på at finde løsninger på samfundsmæssige udfordringer, idet der lægges vægt på energi, miljø og sundhed
- forskning med henblik på at udvikle nyskabende måleinstrumenter, der skal færdiggøre livet til at indføre metrologiske teknologier til stimulering af innovationen i erhvervslivet
- metrologiforskning og -udvikling forud for og i forbindelse med udvikling af prioriterede dokumentationsstandarder med det formål at udnytte ekspertisen i metrologiinstitutter i deltagerlandene og dermed støtte politikgennemførelse og fremskynde innovative produkter og tjenester til markedsføring
- kapacitetsopbygningsaktiviteter inden for metrologien på forskellige teknologiske niveauer med henblik på at oprette et afbalanceret og integreret metrologisystem i deltagerlandene.

EMPIR kan støtte yderligere aktioner med henblik på formidling og udnyttelse af resultaterne af metrologiforskningen. EMPIR kan støtte andre aktioner med specifikt sigte på metrologiinstitutter ved at støtte disse i at bruge andre europæiske, nationale eller regionale programmer til uddannelse og mobilitet, grænseoverskridende samarbejde eller investering i metrologiinfrastruktur. EMPIR kan støtte tilrettelæggelsen af netværksaktiviteter for at fremme EMPIR og maksimere programmets virkning.

De ovenfor nævnte aktioner gennemføres af nationale metrologiinstitutter og udpegede institutter. EMPIR tilskynder og støtter dog andre enheders deltagelse. Denne tilgang forventes at medføre, at ca. 15 % af EMPIR's budget går til disse enheder.

Under forhandlingerne er der ikke foretaget væsentlige ændringer i forhold til Kommissionens forslag.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagets målsætninger ikke kan opfyldes i tilstrækkelig grad af medlemsstaterne alene, idet metrologikravenes målestok og kompleksitet fordrer investeringer, som rækker ud over de nationale metrologiinstitutters kerneforskningsbudgetter. Den ekspertise, der er nødvendig for forskning i og udvikling af banebrydende metrologiløsninger, er spredt på tværs af nationale grænser og kan derfor ikke samles på nationalt plan. Uden en konsistent tilgang på europæisk plan med en kritisk masse er der stor risiko for dobbeltarbejde med deraf følgende større omkostninger. Merværdien af offentlig intervention på EU-plan ligger i EU's kapacitet til at samle nationsopdelte forskningsprogrammer, hjælpe med at udforme fælles forsknings- og finansieringsstrategier på tværs af nationale grænser og opnå en kritisk masse af de nødvendige aktører og investeringer til løsning af udfordringerne i metrologiforskningsystemet og samtidig øge de offentlige udgifters effektivitet. EU forventes at bidrage med 50 % af den samlede finansiering.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 300 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 45 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af EMPIR, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

DI kan tilslutte sig Kommissionens oplæg vedrørende baggrunden og målsætningerne for forslaget om at etablere et nyt forskningsprogram (EMPIR) under Horizon 2020 administreret af EURAMET. DI fremhæver dette initiativ og anbefaler dansk deltagelse i EMPIR, idet DI finder det overordentligt vigtigt at sikre en bred dansk deltagelse i det udvidede program. DI understreger, at danske metrologiinstitutioner og såkaldte ”designatedinstitutes” gennem EMRP’s forløb er blevet godt integreret i processen og har relevante kompetencer, der kan komme i spil og blive yderligere udviklet i det kommende program. Dette anser DI som værende til stor gavn for erhvervslivet såvel som for videnopbygningen i samfundet som helhed.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS finder det vigtigt, at Danmark deltager i EMPIR, idet mindre lande er afhængige af adgang til den samlede europæiske metrologividen, hvilket sikres ved deltagelse i samarbejdsprojekter, ligesom det sikres, at specifikke danske metrologibehov kan adresseres på europæisk plan. Derudover mener GTS, at der er gode argumenter for en væsentligt øget national medfinansiering til EMPIR i forhold til det nuværende program EMRP.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grund-

forskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinariet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU anser metrologi for et vigtigt emne, der hjælper til fuldt ud at udnytte og til en vis grad standardisere det videnskabelige og teknologiske potentiale. SDU anser dog ikke metrologi som et af nøgleelementerne i forbindelse med forvaltning af naturressourcer og anser ikke standardisering for at være den vigtigste ingrediens i metrologi.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsats, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har traditionelt været et tæt samarbejde mellem de nationale metrologiske institutioner, **og der er generelt opbakning til forslaget blandt medlemslandene. Der forventes således at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.**

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generel fortalere for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Regeringen støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder.

Dette gælder også for EMPIR. **Regeringen kan således støtte vedtagelsen af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

Punkt 4 b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et forsknings- og udviklingsprogram der gennemføres af flere medlemsstater til fordel for forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (Eurostars-2)

KOM (2013) 493

- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Eurostarsprogrammet blev etableret som et artikel 185-program i 2008, og det foreslås nu fortsat som Eurostars-2 under Horisont 2020. Programmet støtter markedsnære forsknings- og udviklingsprojekter, der iværksættes i et internationalt samarbejde primært mellem forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Programmet udspringer af EUREKA-samarbejdet, der fortsat vil fungere som platform for Eurostars og også vil være rammen om en række andre aktiviteter som netværksdannelse, erfaringsudveksling mv. Programmet fungerer efter bottom-up-princippet og kan som udgangspunkt støtte projekter inden for alle faglige områder. Det bidrager navnlig til de elementer i Horisont 2020, der fokuserer på at fremme forskning og innovation i SMV'er med det formål at skabe vækst og bidrage til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

I 2008 besluttede 32 europæiske lande, der var medlemmer af EUREKA-netværket (oprettet i 1985 med det formål af støtte europæisk industrielt forskningssamarbejde) at etablere et tiltag overfor forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i form af det fælles støtteprogram Eurostars. Formålet med Eurostars er at støtte forskningsintensive SMV'er ved at medfinansiere deres markedsorienterede, tværnationale forskning efter bottom-up-princippet.

Forskningsintensive SMV'er er en meget dynamisk og vigtig forudsætning for den europæiske økonomi og yder et stort bidrag til vækst og arbejdspladser, som bliver endnu større, hvis de indgår i et tværnationalt forsknings- og udviklings-samarbejde. En række markeds-vigt hindrer SMV'er i at få let adgang til den nødvendige private finansiering af deres forskning og udvikling. Hertil kommer, at de eksisterende forsknings- og udviklingsprogrammer kun yderst sjældent er rettet mod tværnationalt samarbejde og ikke er tilstrækkeligt synkroniserede og interoperable.

En foreløbig evaluering af Eurostars blev gennemført i 2010 af en gruppe af uafhængige eksperter. Evalueringen bekræftede blandt andet, at Eurostars stemmer overens med målsætningerne for Europa 2020 og er et godt supplement til de muligheder, som SMV'er tilbydes i FP7 vedrørende internationalt samarbejde. Evalueringen anbefalede at videreføre Eurostars efter 2013.

Kommissionens forslag til Horisont 2020 omfatter en specifik aktivitet for forskningsintensive SMV'er i "Innovation i SMV'er", hvor der ydes støtte til næste fase i Eurostarsprogrammet. Dette program er det eneste i Horisont 2020, der er specifikt rettet mod forskningsintensive SMV'er, er åbent inden for alle forsknings- og udviklingsområder, og som har den yderligere virkning, at det fremmer

integration mellem nationale forskningsprogrammer og derfor bidrager til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum. Med en bottom-up-tilgang og en virksomhedsstyret dagsorden er Eurostars-2 godt placeret under delen "Industrielt lederskab" og bidrager i høj grad til at nå denne dels mål, idet der ydes støtte til projekter af direkte relevans for en række førende industrielle støtteteknologier og hjælp til innovative forskningsintensive SMV'er med at vokse og blive til førende virksomheder på verdensplan.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

De overordnede målsætninger for Eurostars-2 er:

- at fremme markedsorienterede tværnationale forskningsaktiviteter på ethvert fagligt område for forskningsintensive SMV'er, især virksomheder uden tidligere erfaring med tværnational forskning, som kan føre til, at nye eller forbedrede produkter, processer og tjenesteydelser kommer på markedet.
- at bidrage til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum og øge tilgængeligheden og effektiviteten af offentlige midler til forskningsintensive SMV'er i Europa ved at tilpasse, harmonisere og synkronisere de nationale finansieringsmekanismer.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Forskningsintensive SMV'ers konkurrenceevne vil i medfør af programmet blive forbedret, hvilket vil bidrage aktivt til europæisk vækst og jobskabelse og opfyldelse af målsætningerne for Europa 2020.

Programmets hovedaktivitet er åbne indkaldelser to gange årligt af forslag om tildeling af finansiel støtte til indirekte aktioner. Der arrangeres ligeledes netværksaktiviteter og udveksling af god praksis mellem deltagerlandene for at fremme øget integration på videnskabeligt, ledelsesmæssigt og økonomisk plan. De øvrige aktiviteter omfatter ligeledes udveksling, programfremme og netværksaktiviteter med andre interessenter (investorer, leverandører af forskning og innovation, formidlere), navnlig med henblik på at sikre øget deltagelse af støttemodtagere i deltagerlandene og at inddrage SMV'er uden forudgående erfaringer med grænseoverskridende forskningsprojekter.

Programmet administreres af EUREKA-organisationen, der har 40 medlemslande og dermed når længere ud end sammenlignelige aktiviteter, der udspringer af EU-samarbejdet.

I formandskabets kompromistekst er Kommissionens forslag ændret således, at SMV'er med under 100 ansatte kun skal have 5 procent ansatte til forskning og udvikling og ikke 10 procent, som ellers er reglen. Herudover er den maksimale procentandel af de midler, der kommer fra Horisont 2020, og som må bruges til administrative omkostninger, blevet forøget fra 2 procent til 4 procent. Definitionen af mulige deltagende lande i Eurostars2 inkluderer nu også tredjelande, der ikke er associeret til Horisont 2020.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at subsidiariteten garanteres af, at forslaget bygger på artikel 185 i TEUF, hvori det udtrykkeligt bestemmes, at EU deltager i forskningsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, hvorved alle operationelle aspekter, hvor det er muligt, gennemføres på nationalt plan samtidig med, at det fælles program sikrer en sammenhængende tilgang på EU-plan. Forslagets mål kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne. De nationale forskningsprogrammer, hvorfra der ydes støtte til forskningsintensive SMV'er, mangler interoperabilitet og kompatibilitet, og kun få nationale programforløb er synkroniseret eller benytter en fælles international peer review.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 287 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 43 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af Eurostars, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter generelt initiativerne og målsætningerne i Horizon 2020. Regionerne påpeger, at prioriteringen af, hvorvidt Danmark skal deltage i de forskellige partnerskaber, ikke bør overlades til de forskningsfinansierende organer. Prioriteringen bør indgå i strategien om de samfinansierede instrumenter, der nævnes i regeringens innovationsstrategi. Strategien skal netop udpege de in-

strumenter, der har særlig dansk interesse, og hvor der er størst mulighed for dansk deltagelse og hjemtag af EU-midler. Regionerne forventer at prioritere deltagelse og medfinansiering i de nye partnerskaber under Horizon 2020.

Danske Regioner støtter dansk deltagelse i programmet, der er målrettet forskningsintensive SMV'er. Danske Regioner bakker derudover op om den forenkling, der er foretaget i forhold til det eksisterende program.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamentter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansierungsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS er varm tilhænger af en videreførelse af Eurostars-programmet og finder generelt, at der bør sikres et klart dansk engagement i partnerskabet, der i videst muligt omfang kan matche den danske søgning til programmet. GTS undrer sig over, at Kommissionens andel af den samlede finansiering tilsyneladende er markant lavere end i de øvrige artikel 185 initiativer, og at der tilsvarende lægges op til et markant lavere administrationsbidrag end i de øvrige programmer, hvilket risikerer at svække den indsats, Eureka-sekretariatet kan yde for at sikre gode ansøgninger fra en bred kreds af aktører. GTS mener, at den danske regering bør arbejde for en øget finansiering af Eurostars-programmet fra Kommissionens side, ligesom GTS finder, at der bør arbejdes for en ensretning af de vilkår, der gives for administration af partnerskaberne. GTS anfører, at Eurostars-programmet i særlig grad har demonstreret en direkte effekt for de deltagende SMV'er, hvorfor GTS finder en svækkelse af denne indsats relativt til andre uforståelig.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinariet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. I relation til artikel 185-forslagene tilslutter KU sig, at reguleringen i videst muligt omfang over-

lades til medlemslandene, og at regelsættene følger tilsvarende nationale regelsæt for nationale bevillinger.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU kalder Eurostars et velfungerende program, der fortjener fortsættelse i form af Eurostars-2. SDU anfører, at justeringen, harmoniseringen og synkronisering af de nationale finansieringsmekanismer er af enorm betydning for den tværnationale støtte til SMV'er. SDU mener dog, at oprettelsen af en juridisk og organisatorisk ramme for markedsorienteret forskning er endnu mere vigtigt.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU kalder det eksisterende Eurostars-1 program for et succesfuldt SMV-program, men påpeger, at mangel på et overordnet regelsæt i forhold til Eureka landenes nationale støtteregele, herunder et manglende fælles regelsæt ift. maksimal støtte per projekt, og en meget stor forskel på de nationale budgetstørrelser allokert til Eurostars har forårsaget, at mange gode projekter ikke er blevet finansieret, selvom disse var rangeret meget højt. Med henblik på at øge Danmarks deltagelse i Eurostars-2 finder AU det vigtigt, at det tidligere støtteloft per projekt på €300.000 forhøjes.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Antallet af ansøgninger til Eurostars-programmet har været støt voksende under FP7 og har medført en generel opbakning fra deltagerlandene til programmet og dets fortsættelse i Horisont 2020. En række lande har allerede indikeret dels, at de

ønsker at deltage i Eurostars-2, dels at de forventer at øge deres budget i forhold til de beløb, de afsatte under FP7. **Der er generel opbakning til forslaget blandt medlemslandene, og der forventes at være det nødvendige flertal for vedtagelse af en generel indstilling.**

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Regeringen støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for Eurostars. **Regeringen kan derfor støtte vedtagelsen af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

- Punkt 4**   **c) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om programmet mellem de europæiske lande og udviklingslande vedrørende kliniske forsøg der iværksættes af flere medlemsstater (EDCTP)**
KOM (2013) 498
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Programmet er en fortsættelse af EDCTP I, der blev etableret i 2003. Formålet med programmet er at forbedre EU's kapacitet til investeringer i medicinsk behandling af fattigdomsrelaterede sygdomme som eksempelvis tuberkulose, malaria og HIV/AIDS. Der er særligt geografisk fokus på Afrika syd for Sahara. Fattigdomsrelaterede sygdomme er stadig en markant udfordring i udviklingslande og særligt i landene syd for Sahara på trods af den markante indsats i EDCTP I. Forslaget til EDCTP II bygger på de positive erfaringer, der blev gjort i EDCTP I og på Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf EDCTP 2 er et af dem.

Afgørelsen er et forslag om en fortsættelse af programmet EDCTP 1.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Programmet er en fortsættelse af EDCTP I, der blev etableret i 2003. Det overordnede formål med programmet er at forbedre EU's kapacitet til investeringer i medicinsk behandling af fattigdomsrelaterede sygdomme som eksempelvis tuberkulose, malaria og HIV/AIDS. Der er særligt geografisk fokus på Afrika syd for Sahara. Fattigdomsrelaterede sygdomme er stadig en markant udfordring, i udviklingslande og særligt i landene syd for Sahara på trods af den markante indsats i EDCTP I. Forslaget til EDCTP II bygger på de positive erfaringer, der blev gjort i EDCTP I.

Et centralt mål med partnerskabet er at styrke kapaciteten i lande syd for Sahara i forhold til at udføre kliniske forsøg, som lever op til etiske krav og national, EU- og international lovgivning. Herudover skal EDCTP II fortsat bidrage til at opfylde EU's engagement i og opbakning til eksempelvis de såkaldte 2015 mål (Millenium Development Goals) fastsat af FN.

Programmets målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter.

EDCTP II finansieres delvist af Horisont 2020 og af de deltagende lande. Det er muligt for lande at deltage med direkte finansiering eller via indirekte bidrag i form af eksempelvis arbejdstimer, udstyr og lignende, såkaldt in-kind bidrag. EU bidrager med op til 5,1 mia. kr. (683 mio. euro), hvilket kommer fra den samfundsmæssige udfordring 'Sundhed, velfærd og demografiske ændringer' i Horisont 2020 programmet.

I formandskabets kompromistekst er Kommissionens forslag ændret således, at det understreges, at de smitsomme sygdomme, der skal forskes i, skal være fattigdomsrelaterede.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at grundlaget for EDCTP-initiativet er det fælles program, der er baseret på og består af de deltagende medlemsstaters og associerede landes nationale programmer og aktiviteter, og som Unionen støtter og deltager i. Det forbedrer omkostningseffektiviteten i Europas investeringer i kliniske forskningsprogrammer ved at tilvejebringe en fælles platform for bedre udnyttelse af forskningsresultater til udvikling af nye eller forbedrede lægelige indgreb mod hiv/aids, malaria, tuberkulose og andre fattigdomsrelaterede sygdomme til gavn for udviklingslandene, især i Afrika syd for Sahara. Den forventede virkning på EU-plan bliver større end summen af virkningen af de nationale programmer og aktiviteter. Det vil gøre det muligt at nå den fornødne kritiske masse, både i menneskelig og finansiel henseende, ved at samle tilgængelig supplerende ekspertise og ressourcer med henblik på at fremskynde udviklingen af nye eller forbedrede lægelige indgreb, som der er akut brug for til at mindske den ødelæggende virkning af fattigdomsrelaterede sygdomme i udviklingslandene.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 683 mio. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 101 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsninger af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter generelt initiativerne og målsætningerne i Horizon 2020. Regionerne påpeger, at prioriteringen af, hvorvidt Danmark skal deltage i de forskellige partnerskaber, ikke bør overlades til de forskningsfinansierende organer. Prioriteringen bør indgå i strategien om de samfinansierede instrumenter, der nævnes i regeringens innovationsstrategi. Strategien skal netop udpege de instrumenter, der har særlig dansk interesse, og hvor der er størst mulighed for dansk deltagelse og hjemtag af EU-midler. Regionerne forventer at prioritere deltagelse og medfinansiering i de nye partnerskaber under Horizon 2020.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Danske Regioner støtter et partnerskab med udviklingslandene, der har som hovedformål at reducere udbredelsen af fattigdomsrelaterede sygdomme i udviklingslandene og støtter derfor dansk deltagelse i EDCTP.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamentter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansierungsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den bag-

grund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. I relation til artikel 185-forslagene tilslutter KU sig, at reguleringen i videst muligt omfang overlades til medlemslandene, og at regelsættene følger tilsvarende nationale regelsæt for nationale bevillinger.

EDCTP bør ifølge KU følge de regler, som er fastsat af de nationale finansieringsorganer i tilsvarende nationale programmer.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU anfører, at det, skønt den skitserede strategi i EDCTP er væsentlig, ikke AU bekendt er et område, hvor Danmark vil udnytte evt. investerede forskningsmidler. AU anbefaler derfor, at man ikke deltager i partnerskabet fra dansk side.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til initiativet blandt medlemslandene, **og der forventes således at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.**

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generel fortalere for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Regeringen støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for EDCTP. **Regeringen kan således støtte, at der vedtages en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering
forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

- Punkt 4 d) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Unionens deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammet "Et aktivt liv længst muligt i eget hjem" (Active and Assisted Living), der iværksættes i fællesskab af flere medlemsstater (AAL-programmet)**
KOM (2013) 500
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

AAL-programmet (*Ambient Assisted Living*) blev etableret som et artikel 185-initiativ i 2008 og foreslås nu fortsat under Horisont 2020 under navnet "Active and Assisted Living" med samme forkortelse. Programmets formål er at støtte udviklingen af IKT-baserede produkter og serviceydelser specielt rettet mod ældre borgere. Det sker ved at yde støtte til markedsnære forsknings- og udviklingsprojekter, der typisk inddrager små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og brugere. Dertil kommer iværksættelse af en række aktiviteter, der har til formål at formidle viden om projekter og skabe netværk blandt relevante virksomheder, universiteter og forskningsinstitutioner i øvrigt, investorer, regioner mv. AAL-programmet supplerer en række andre initiativer, der er iværksat med det formål at imødegå udfordringen med et aldrende samfund og forventes at give et vigtigt bidrag til implementering af Europa 2020-strategien.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Den demografiske aldring af Europas befolkning medfører øget pres på især sundheds- og plejeområdet, men skaber også muligheder for udvikling af serviceydelser og produkter, der kan bidrage til forbedringer på disse områder og samtidig skabe grobund for kommerciel vækst og udvikling. Det foreslåede Active and Assisted Living-program (AAL), der tidligere i perioden 2008-2013 blev kaldt Ambient Assisted Living, har som formål at støtte udvikling af IKT-baserede produkter og serviceydelser rettet mod ældre borgere med henblik på at forbedre deres livskvalitet. Navneskiftet i forbindelse med Horisont 2020 skal bl.a. signalere, at det nye AAL-program har et bredere sigte end det tidligere, navnlig med hensyn til iværksatte (følge)aktiviteter.

Den demografiske aldring er i Europa 2020-strategien blevet identificeret som både en udfordring og en mulighed for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. I flagskibsinitiativet om den digitale dagsorden under Europa 2020-strategien er der fokus på IKT-støttede innovative tjenesteydelser, produkter og processer, og den omfatter en række foranstaltninger inden for e-sundhed og en særlig foranstaltning, der skal styrke AAL-programmet. AAL-programmet vil yde et vigtigt bidrag til Europa 2020-strategien og de dertil knyttede flagskibsinitiativer og vil medvirke til at imødegå den demografiske udfordring og skabe nye muligheder, navnlig for små og mellemstore virksomheder. I Horisont 2020 er det aldrende samfund identificeret som én af de samfundsmæssige udfordringer, Europa står overfor i de kommende år.

AAL-programmet supplerer endvidere det fælles programlægningsinitiativ (FPI) "Flere år, bedre liv", der er iværksat af 13 europæiske lande og har fokus på en

række forskningsområder, der skal indgå i den fremtidige politiske beslutning inden for aldring.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelig Lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

AAL-programmets overordnede mål er:

- At øge tilgængeligheden af informations- og kommunikationsteknologi (IKT)-baserede produkter og tjenesteydelser inden for aktiv og sund aldring, at forbedre livskvaliteten for de ældre og deres plejere og at medvirke til at øge sundhedssystemernes bæredygtighed
- At fastholde en kritisk masse af transeuropæisk anvendt forskning, udvikling og innovation inden for IKT-baserede produkter og tjenesteydelser til en god alderdom, navnlig med inddragelse af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og brugere. I perioden 2008-2013 har næsten 50 % af deltagerne i AAL-programmet været SMV'er.
- At virke som en løftestang for private investeringer og forbedre mulighederne for industriel udnyttelse ved at skabe en sammenhængende ramme for udvikling af europæiske tilgange og løsninger, herunder fælles minimumsstandarder, som er forenelige med de forskellige sociale præferencer og lovgivningsmæssige aspekter på nationalt eller regionalt plan.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

I AAL-programmet der ydes tilskud til markedsorienterede forsknings- og innovationsprojekter, der iværksættes af deltagere fra minimum 3 af de 23 lande, der deltager i programmet. Der fokuseres på brugerinddragelse og på at tiltrække navnlig SMV'er til programmet. Finansieringen af disse indirekte foranstaltninger har primært karakter af tilskud. Der kan endvidere ydes støtte til aktiviteter vedrørende formidling og fremme af programmet og til foranstaltninger, der øger bevidstheden om den nuværende kapacitet, fremmer anvendelsen af innovative løsninger og skaber kontakt mellem henholdsvis organisationer på efterspørgsels- og udbudssiden og investorer.

Der kan ligeledes ydes støtte til foranstaltninger, der sigter på at forbedre kvaliteten af forslag og til gennemførlighedsundersøgelser og workshops. Der kan indledes samarbejde med regionerne i EU med henblik på at øge gruppen af deltagende interessenter i AAL-programmet.

I formandskabets kompromistekst er Kommissionens forslag ændret således, at AAL-programmet skal implementeres på grundlag af en strategi vedtaget af AAL's organisation.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagens formål ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene, da den specifikke viden og kompetence, der kræves

inden for forskning i og udvikling af IKT-baserede produkter og tjenesteydelser til en god alderdom, er spredt i forskellige lande og således ikke kun kan kombineres på nationalt plan. Uden en sammenhængende tilgang med kritisk masse på europæisk plan er der en stor risiko for overlappning og således for øgede omkostninger. Det er endvidere usandsynligt, at der kan etableres et reelt indre marked for interoperable IKT-løsninger til en god alderdom uden et fælles program med en europæisk dimension. EU-merværdien er direkte forbundet med problemerne, dvs. fragmenteringen af EU-markedet og forskningsindsatsen, manglende fokus på transeuropæisk anvendelse og manglende europæiske visioner for markederne for IKT og en god alderdom.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 175 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 26 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af AAL, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter generelt initiativerne og målsætningerne i Horizon 2020. Regionerne påpeger, at prioriteringen af, hvorvidt Danmark skal deltage i de forskellige EU partnerskaber, ikke bør overlades til de forskningsfinansierende organer. Prioriteringen bør indgå i strategien om de samfinansierede instrumenter, der nævnes i regeringens innovationsstrategi. Strategien skal netop udpege de instrumenter, der har særlig dansk interesse, og hvor der er størst mulighed for

dansk deltagelse og hjemtag af EU-midler. Regionerne forventer at prioritere deltagelse og medfinansiering i de nye partnerskaber under Horizon 2020.

Danske Regioner støtter dansk deltagelse i AAL-programmet, ligesom Danske Regioner støtter programmets større fokus på at inddrage slutbrugerne samt en mere markedsorienteret anvendelse af forskning og innovation inden for området. Danske Regioner kan endvidere bakke op om de beskrevne forenklingstiltag.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde. Se også de enkelte universiteters høringsvar.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitament for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS opfordrer til, at der fra dansk side støttes op om AAL II partnerskabet. GTS ønsker, at der gøres en indsats for at øge budgettet, da det, i forhold til de øvrige partnerskaber, relativt lille budget kan have svært ved at hamle op med forventningerne fra de mange interesserede ansøgere.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i alle artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. I relation til artikel 185-forslagene tilslutter KU sig, at reguleringen i videst muligt omfang overlades til medlemslandene, og at regelsættene følger tilsvarende nationale regelsæt for nationale bevillinger. KU finder, at AAL bør følge de regler, som er fastsat af de nationale finansieringsorganer i tilsvarende nationale programmer.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velkrevne.

SDU ønsker, at der lægges yderligere vægt på fokuset på produktinnovation og behovet for tværdisciplinær forskning i AAL-programmet.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

AAU finder, at beskrivelsen af AAL-programmet er dækkende for et kommende europæisk samarbejde. AAU anfører dog, at der på AAU imidlertid arbejdes bredere med aldring og de ældre, end hvad der er lagt op til i det nuværende udkast. AAU opfordrer til, at man forsøger at inddrage en bredere vifte af forhold vedr. boligforhold, indretning med videre.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU anfører, at mange af de danske universiteter har igangværende forskning inden for området, og at fortsat dansk deltagelse i dette program yderligere vil kunne styrke denne forskning. AU ønsker ydermere et bredere fokus på IKT inden for AAL II.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

I efteråret 2012 tilkendegav 16 af programmets 23 deltagerlande overfor Kommissionen, at de støtter en fortsættelse af programmet efter afslutningen af FP7.

Der er generel opbakning til initiativet blandt medlemslandene, og der forventes således at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generel fortalende for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Regeringen støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for AAL. **Regeringen kan således støtte, at der vedtages en**

generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.

**11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering
forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.**

Punkt 5 Forslag til Rådets afgørelse om et supplerende forskningsprogram for ITER-projektet (2014-2020).

KOM (2013) 607

- Politisk enighed

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Dette forslag erstatter Kommissionens forslag af 21. december 2011 til Rådets afgørelse om et supplerende forskningsprogram for ITER-projektet (2014-2020). Kommissionen har bevaret det faglige indhold men ændret på retsgrundlaget. Konsekvensen heraf er, at ITER fra 2014 ikke mere er et forskningsprogram i henhold til artikel 7, men et Euratom program i henhold til artikel 47. Derved opnås, at programmet bliver et 7-årigt program (og ikke 5-årigt, som under FP7), ligesom man sikrer EU-finansiering frem til udgangen af 2020, idet afgørelsen gør det muligt for Kommissionen at overføre midler til det europæiske fællesforetagende, kaldet "Fusion for Energy" i løbet af perioden 2014-2020.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 3. december 2013 til indgåelse af en politisk aftale.

2. Baggrund

ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) er et internationalt forskningsprojekt, hvis mål er at påvise, om det er videnskabeligt og teknologisk muligt at udnytte fusionsenergi til fredelige formål og skabe en sikker og bæredygtig energikilde i fremtiden. Man vil med ITER nå frem til en emissionsfri energiproduktion i stor skala fra en i praksis udtømmelig energikilde med begrænsede og håndterbare miljøpåvirkninger.

Resultaterne af ITER vil potentielt på langt sigt kunne bidrage væsentligt til verdens energiforsyning i konkurrence med kul og olie. Energiproduktion ved fusion vil i givet fald i modsætning til traditionel kernekraft være baseret på frit tilgængelige råstoffer, og der vil forventeligt kun være ubetydelige risici forbundet med denne energiform.

Den internationale aftale om ITER mellem Europa/Euratom, USA, Rusland, Japan, Kina, Indien og Sydkorea blev indgået i Paris den 21. november 2006. De syv partnere blev samtidig enige om, at ITER skulle placeres i Sydfrankrig (Cadarache).

I henhold til aftalen skal hver af de syv parter oprette et internt agentur, der skal fungere som bindeled til den internationale ITER-organisation. Det Europæiske interne agentur blev oprettet ved Rådets beslutning 2007/198/Euratom af 27. marts 2007 om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER. Det formelle navn er "European Joint Undertaking for ITER and the Development of Fusion Energy" – forkortet "Fusion for Energy".

Konstruktionen skal for 90 % vedkommende ske via såkaldte "in-kind" bidrag (dvs. levering af færdige delkomponenter til ITER) fra alle syv parter, som har fordelt disse imellem sig. 10 pct. af bidragene skal leveres "in cash" til den internati-

onale ITER organisation. Fusion for Energy skal formidle det europæiske bidrag til ITER-projektet. Europa yder det største bidrag til projektet (45,5 % af opførelsesomkostningerne). 80 % af Fusion for Energy's bidrag kommer fra Euratoms/EU's budget. Værtsnationen Frankrig dækker de resterende knap 20 % af det europæiske bidrag til ITER-projektet. Derudover bidrager landene direkte med et mindre beløb til administrationen af Fusion for Energy.

Dette forslag erstatter Kommissionens forslag af 21. december 2011 til Rådets afgørelse om et supplerende forskningsprogram for ITER-projektet (2014-2020).

Forslaget er fremsat med hjemmel i Euratom-traktatens artikel 47. Ifølge denne artikel kræves der enstemmighed i Rådet angående fællesskabets deltagelse i fællesforetagendets finansiering.

3. Formål og indhold

Under FP7 blev Euratoms bidrag stillet til rådighed gennem Fællesskabets forsknings- og undervisningsprogram, der blev vedtaget i henhold til Euratom-traktatens artikel 7. Denne finansieringsform krævede overholdelse af en række krav i forbindelse med deltagelsesregler, planlægning, overvågning og evaluering, som er specifikke for forskningsprogrammer. Disse krav er nu overflødige i kraft af de kompetencer og den rolle, der tildeles Fusion for Energy i dets vedtægter.

I modsætning til hvad der blev gjort under FP7, er dette forslag ikke udarbejdet som et forskningsprogram i henhold til Euratom-traktatens artikel 7 men baseret på artikel 47 og henviser til Euratoms deltagelse i finansieringen af fællesforetagenet.

Formålet med denne ændring er at sikre, at midlerne til det europæiske bidrag til ITER kan overføres fra Kommissionen til Fusion for Energy uden om de ovennævnte krav, der er specifikke for forskningsprogrammer.

Denne ændring gør det således muligt at sikre finansieringen af projektet i løbet af den næste flerårige finansielle ramme. Det indebærer den fordel, at overførslen af midler ikke er begrænset til de fem år, der er fastsat i Euratom-traktatens artikel 7 om forsknings- og undervisningsprogrammer. Overførslen vil blive rettet ind efter den periode, som den flerårige finansielle ramme dækker og løbe i syv år. Ifølge ITER-aftalen vil ITER-projektet i første omgang strække sig over 35 år, dvs. indtil 2041. Der bliver således brug for efterfølgende rådsafgørelser om den videre finansiering af Euratoms bidrag til projektet.

Denne afgørelse vil have som resultat, at Europa yder sit bidrag til opførelsen af ITER og samtidig giver Europa fordele på både kort og langt sigt.

Projektet har allerede en positiv indflydelse på industriens konkurrenceevne og jobskabelse, idet projektet kræver indkøb af højteknologiske komponenter. Mere end tre fjerdedele af det samlede europæiske bidrag til ITER vil resultere i kontrakter med private virksomheder. Som en direkte følge af ITER-aktiviteterne vil der blive skabt et betydeligt antal nye arbejdspladser i Europa.

På langt sigt udgør ITER en enestående mulighed for den europæiske højteknologiindustri og for bygge- og anlægsvirksomheder til at opnå konkurrencefordele og

blive førende i udformningen af den første generation af fusionskraftværker og den efterfølgende internationale markedsføring.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet **forventes ikke at udtale sig.** Imidlertid har udvalget for **Industri, Forskning og Energi den 30. maj 2013** vedtaget et udkast til udtalelse om Kommissionens forslag af **21. december 2011** til Rådets afgørelse om et supplerende forskningsprogram for ITER-projektet (2014-2020), som nærværende forslag erstatter. Udkastet til udtalelse er sat til afstemning på plenarforsamlingen den **19. november 2013**.

5. Nærhedsprincippet

Ifølge Kommissionen finder nærhedsprincippet anvendelse, såfremt et forslag ikke hører hjemme under Fællesskabets enekompetence. Da fællesskabets rets beføjelser i henhold til afsnit II, kapitel III, i Euratom-traktaten imidlertid er eksklusive, er forslaget ikke underlagt nærhedsprincippet.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

De ressourcer, der blev anset for at være nødvendige for fællesforetagendet i løbet af ITER's opførelsesfase, der dækker perioden 2007-2020, beløb sig i marts 2010 til 7.200 mio. EUR (i 2008-tal). I juli 2010 reducerede Rådet dette beløb til 6.600 mio. EUR (2008-tal).

Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 2.915 mio. EUR (løbende priser) for perioden 2014-2020, hvilket udgør den resterende del af loftsrammen på 6.600 mio. EUR (2008-tal). Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på 437 mio. kr. i perioden 2014-2020.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for forskning med frist den 4. oktober 2013. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger til forslaget. **Sagen behandles igen på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.**

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet på møder i Rådets arbejdsgruppe for forskning og nukleare spørgsmål uden, at det har afstedkommet væsentlige ændringer. Der er grundlæggende opbakning til forslaget, og forventningen er på den baggrund, at medlemslandene vil støtte indgåelse af en politisk aftale i Rådet på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens hidtidige støtte til konstruktionen af ITER er under forudsætning af, at der findes realistiske finansieringsmuligheder, en effektiv omkostningskontrol samt en realistisk tidsplanlægning for projektet.

Dette er stadig regeringens opfattelse, hvorfor forslaget kan støttes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. **Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. november 2013.**

**Punkt 6 a) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendetfor
biobaserede industrier (BBI)**
KOM (2013) 496
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

BBI er et offentlig-privat partnerskab (OPP) mellem Kommissionen og de biobaserede industrier i EU. Forslaget er et led i implementeringen af Kommissionens bioøkonomistrategi fra 2012. Formålet med partnerskabet er overordnet at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa gennem udnyttelse af restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

Analysen viser, at de biobaserede industrier kan yde et vigtigt bidrag til at skabe bæredygtig vækst i Europa og sikre overgangen til en lavemissionsøkonomi. Dette kræver langsigtede investeringer og kritisk masse for at finde de rigtige teknologiske løsninger. Et centralt element i forslaget er, at der skal etableres og udvikles en række flagskibs-bioraffinaderier, der kan sammenlignes med fossilt baserede alternativer. Industrien har forpligtet sig til at bidrage med 20,9 mia. kr. og EU bidrager med 7,45 mia. kr. fra Horisont 2020-budgettet. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf BBI er et af dem.

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om partnerskaber præsenterer idéer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf de biobaserede industrier (BBI) er et af dem.

Forslaget til et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og de biobaserede industrier i Europa er et vigtigt bidrag til opnåelse af målene i Europa 2020-strategien og flagskibsinitiativerne "Innovation i Europa", "Et ressourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden". Forslaget er også et vigtigt element i implementeringen af Kommissionens bioøkonomistrategi fra 2012 og opnåelsen af EU's mål vedrørende klimaændringer i 2020.

BBI bygger på et forarbejde mellem de biobaserede industrier i Europa, hvor ikke mindst Novozymes har spillet en central rolle. Målsætningen er at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa gennem udnyttelse af restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

I lyset af den stadigt større konkurrence på verdensplan er der behov for yderligere investeringer i forskning, demonstration og udbredelse af biobaserede industrier i Europa, hvis konkurrencepositionen for de europæiske industrier skal styrkes.

Formålet med BBI er at:

- Udvikle bære- og konkurrencedygtige biobaserede industrier i Europa, baseret på avancerede bioraffinaderier
- Demonstrere teknologier, der giver muligheder for at skabe nye kemiske byggesten, nye materialer og nye forbrugerprodukter baseret på europæisk biomasse
- Udvikle forretningsmodeller, der integrerer økonomiske aktører i hele værdikæden og gennem etablering af nye samarbejder / klynger på tværs af sektorer og brancher
- Etablering af flagskibs-bioraffinaderier, der kan vise omkostnings- og resultatforbedringer på niveauer, der kan sammenlignes med fossilt baserede alternativer.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Finansieringen af forslaget skal ske dels fra industrien og dels fra Horisont 2020-budgettet. Industrien har forpligtet sig til at bidrage med 20,9 mia. kr. og EU bidrager med 7,5 mia. kr. fra Horisont 2020-budgettet.

Partnerskabet får status som en juridisk person. Der skal udpeges en bestyrelse med fem repræsentanter for Kommissionen og fem repræsentanter for de private medlemmer. Bestyrelsen får det overordnede ansvar for strategiudvikling, gennemførelse af de konkrete initiativer og tilsyn. Herudover knyttes der til partnerskabet et videnskabeligt udvalg på max 10 højt kvalificerede eksperter samt en gruppe af repræsentanter for medlemsstaterne. Til den daglige ledelse skal der ansættes en direktør.

Målsætningerne skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle hvilke typer partnere, der kan deltage i forsknings- og innovationsprojekter.

I formandskabets kompromistekst er Kommissionens forslag ændret således, at medlemsstaternes indflydelse er blevet styrket ved, at den såkaldte "State Representatives Group" også skal konsulteres om opslag og evalueringsprocessen, og at den skal modtage information om resultaterne af opslag og om synergi med andre relevante EU programmer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at de politiske mål, der ligger bag forslaget, kun kan opfyldes med en EU-indsats af følgende årsager:

- Den udpegede store forsknings- og innovationsmæssige udfordring har tværnational karakter og er meget kompleks, og dette stiller krav om, at komplementær viden og finansielle ressourcer lægges sammen på tværs af sektorer og grænser. De enkelte medlemsstater, virksomheder eller interessenter kan ikke løse dette problem på egen hånd.
- Koordineringsindsatsen og de påkrævede ressourcer er af et sådant omfang, at de kun kan virkeliggøres på en troværdig måde på europæisk niveau.
- I lyset af tilsvarende og konkurrerende initiativer, der er i gang eller iværksættes i andre førende økonomier (USA, Brasilien, Kina, Canada), vil alene en stort anlagt foranstaltning, som gennemføres på europæisk niveau, være tilstrækkelig til at få industrier til at investere i Europa.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1 mia. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 150 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye

partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS tilslutter sig de bemærkninger, der er fremsendt fra Landbrug & Fødevarer i samarbejde med en række universiteter. GTS finder det særligt væsentligt, at der sikres et stærkt samspil mellem nationale satsninger indenfor sektoren og de kommende EU initiativer.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinariet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU fremhæver at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen for BBI i Kommissionens forslag, og foreslår, at den bliver det.

Landbrug og Fødevarer, KU, AU, AAU og Biorefining Alliance:

Ovennævnte institutioner og organisation hilser forslaget særdeles velkomment, idet der er behov for en markant satsning på fællesskabsniveau for at realisere de store samfunds-, erhvervs- og jobskabesmessige potentialer, der er i forbindelse med den nødvendige omstilling til et mindre fossilafhængigt samfund. Institutionerne finder det helt afgørende, at der samtidig holdes fast i intentionerne i Horizon 2020 om en afbureaukratisering, og at ansøgningsprocedurer og regler for deltagelse strømlines. Høringsparterne finder organiseringen i et offentligt-privat partnerskab hensigtsmæssig men pointerer, at denne organisering ikke må føre til, at virksomheder og universiteter pålægges yderligere administrative krav og u hensigtsmæssige procedurer. Institutionerne ønsker, at kommunikationsdelen styrkes i oplægget, så forbrugeraccepten øges, og mulighederne når ud til en bredere kreds af mulige aktører, herunder det politiske system og den bredere offentlighed. Derudover ønsker høringsparterne et bredere udgangspunkt ift. brugen af forskellige typer biomasser. Der foreslås eksempelvis grønne, proteinrige biomasser, men det fremhæves samtidig, at det på længere sigt kunne være hensigtsmæssigt også at inddrage akvatisk biomasse.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velkrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til forslaget til forordning blandt medlemslandene, og der forventes at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalere for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive BBI. **Regeringen kan således støtte vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

Punkt 6 b) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendet Clean Sky 2
KOM (2013) 505
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Clean Sky 2 er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for luftfart. Forslaget bygger videre på initiativet om Clean Sky 1, som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning.

Formålet er overordnet at øge luftfartøjers brændstoffektivitet og dermed mindske CO₂-emissionerne og mindske luftfartøjers NO_x- og støjemissioner. Herigennem skal Clean Sky bidrage til at fremtidssikre den internationale konkurrenceevne i den europæiske luftfartssektor. Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Clean Sky 2 er et af dem.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Clean Sky 2 er et af dem.

Forslaget til Clean Sky 2 bygger på fællesforetagendet for initiativet om Clean Sky 1, som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning ved Rådets forordning. Fællesforetagendet for Clean Sky 2 er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for luftfart. Målsætningen er at nedbringe miljøpåvirkningen fra europæiske luftfartsteknologier og sikre den europæiske luftfartsindustri internationale konkurrenceevne i fremtiden.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Formålet er overordnet at nedbringe miljøpåvirkningen fra europæiske luftfartsteknologier og sikre den europæiske luftfartsindustri internationale konkurrenceevne i fremtiden.

Der opsættes følgende konkrete mål:

- at bidrage til færdiggørelsen af de forskningsaktiviteter der er iværksat i henhold til den oprindelige forordning for Clean Sky og til gennemførelsen af Horisont 2020-rammeprogrammet og navnlig udfordringen 'Intelligent, grøn og integreret transport'.
- at bidrage til opnåelse af målsætningerne for det fælles teknologiinitiativ vedrørende Clean Sky 2, navnlig at integrere, demonstrere og validere teknologier, der kan;
  - a) øge luftfartøjers brændstoffeffektivitet og dermed mindske CO₂-emissionerne med 20 til 30 % i forhold til emissioner fra luftfartøjer med den seneste teknologi, der sættes i drift fra og med 2014
  - b) mindske luftfartøjers NO_x- og støjmissioner med 20 til 30 % i forhold til emissionerne fra luftfartøjer med den seneste teknologi, der sættes i drift fra og med 2014.

Målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle minimumsantallet af deltagere i forsknings- og innovationsprojekter.

Clean Sky 2 har en bestyrelse som sit styrende organ. EU-Kommissionen og de industrielle partnere sidder i denne bestyrelse. Medlemslandene er repræsenteret i en medlemsstatsgruppe, der har en rådgivende funktion.

I formandskabets kompromis er Kommissionens forslag ændret således, at det er blevet understreget, at der også kan gives støtte til forskning og innovation i mindre fly.

I kompromistekst er det desuden blevet indarbejdet, at medlemsstaternes indflydelse er blevet styrket ved, at den såkaldte "State Representatives Group" også skal konsulteres om opslag og evalueringsprocessen, og at den skal modtage information om resultaterne af opslag og om synergi med andre relevante EU programmer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at der er store forskelle blandt de nationale programmer. Da de er fragmenterede og på visse punkter overlapper hinanden, er der behov for mere effektive foranstaltninger på EU-plan. Samlingen og samordningen af forsknings- og udviklingsindsatsen på EU-plan har en bedre chance for at lykkes i lyset af den tværnationale karakter af den infrastruktur og de teknologier, der skal udvikles og behovet for at opnå en tilstrækkelig mængde ressourcer. Inddragelsen af EU vil bidrage til at rationalisere forskningsprogrammerne og sikre interoperabilitet mellem de udviklede systemer, ikke kun gennem fælles prænormativ forskning til støtte for udarbejdelsen af standarder, men ligeledes gennem

den de facto-standardisering, der vil opstå af det tætte forskningssamarbejde og de tværnationale demonstrationsprojekter. Denne standardisering vil åbne for et bredere marked og fremme konkurrencen. Forslagets anvendelsesområde bør tilskynde medlemsstaterne til at indlede supplerende initiativer på nationalt niveau med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum. Formålet med fællesfortagendet er da også at fremme disse nationale og regionale programmer med henblik på at drage størst mulig nytte af den kombinerede indsats.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1,8 mia. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 268 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne

søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinariet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velkrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til forslaget til forordning blandt medlemslandene, og der forventes at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringer-

ne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive Clean Sky. **Regeringen kan således støtte vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

Punkt 6 c) Forslag til Rådets forordning for programmet for Elektronikkomponenter og -systemer (ECSEL)
KOM (2013) 501
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Artemis- og ENIAC-programmerne blev etableret i 2008 som Joint Technology Initiatives (JTI). Danmark har deltaget i Artemisprogrammet (indlejrede computersystemer) men ikke i ENIAC (nanoteknologi). Kommissionen har foreslået de to programmer slået sammen til et nyt program (ECSEL), der fortsætter i Horisont 2020. Forslaget lægger også op til, at det nye program kan overtage flere af de administrative opgaver, der i FP7 er blevet varetaget af de nationale finansierende organer. Det nye program, der gennemføres i et samarbejde mellem medlemslandene, Kommissionen og industrien inden for de nævnte områder vil støtte forsknings- og innovationsprojekter med det formål at fremme europæisk industri og dermed vækst og arbejdspladser. ECSEL-programmet vil støtte op om den indsats inden for centrale støtteteknologier, som indgår i Horisont 2020.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et af målene i Horisont 2020 er at styrke og støtte den europæiske industris forskning og innovation på tværs af en række industrisektorer.

Det specifikke mål "Lederskab inden for støtte- og industriteknologi" i Horisont 2020 er målrettet mod netop styrkelsen af industriens konkurrenceevne inden for nøgleteknologier. For eksempel udpeges IKT, mikro- og nanoelektronik samt intelligente indlejrede komponenter og systemer som prioriterede områder. For bedre at tilpasse EU's støtte til forskning og innovation til industriens mål og tiltrække højere investeringer fra industrien til forskning og innovation giver Horisont 2020 mulighed for etablering af offentlig-private partnerskaber på centrale områder, hvor forskning og innovation kan bidrage til Europas overordnede mål for konkurrenceevne og medvirke til at løse samfundsproblemstillinger.

Dette nye forslag til et offentlig-privat partnerskab vedrører et fællesforetagende inden for elektronikkomponenter og -systemer. Fællesforetagendet ECSEL ("Elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab") erstatter de tidligere fællesforetagender ENIAC og Artemis inden for nanoelektronik og indlejrede systemer, som blev lanceret under det syvende rammeprogram. Det fremsættes inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme, Kommissionens forslag til Horisont 2020, Kommissionens meddelelse "Partnerskaber om forskning og innovation", flagskibsinitiativet "Innovation i EU", Kommissionens meddelelse om centrale støtteteknologier "En europæisk strategi for centrale støtteteknologier - En bro til vækst og job" og Kommissionens meddelelse "En europæisk strategi for mikro- og nanoelektronikkomponenter og -systemer". Forslaget er også i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse "offentlig-private partnerskaber i Horisont 2020: et effektivt middel til at indfri innovation og vækst i Europa".

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Det nye ECSEL-program har følgende formål og mål:

- at bidrage til udviklingen af en stærk og internationalt konkurrencedygtig industri for elektronikkomponenter og -systemer i Den Europæiske Union
- at sikre at elektronikkomponenter og -systemer er tilgængelige på vigtige markeder og løse samfundsproblemstillinger for at sikre Europas førerposition i den teknologiske udvikling, bygge bro over kløften mellem forskning og udnyttelse, styrke innovationskapaciteten og skabe økonomisk vækst og arbejdspladser i Den Europæiske Union. Programmet skal give alle aktører adgang til verdensførende infrastruktur til design og fremstilling af elektroniske komponenter og indlejrede/cyber-fysiske og intelligente systemer
- at koordinere strategier med medlemsstaterne med henblik på at mobilisere private investeringer og bidrage til sunde offentlige finanser ved at undgå unødigt overlappning og fragmentering af indsatsen samt lette deltagelsen foraktører involveret i forskning og innovation
- at fastholde og udvide kapaciteten til at producere halvledere og intelligente systemer i Europa, herunder lederskab inden for produktionsudstyr og materialebehandling og sikre en førerposition inden for design og systemudvikling, herunder for indlejrede teknologier
- at give alle aktører adgang til verdensførende infrastruktur til design og fremstilling af elektroniske komponenter og indlejrede/cyber-fysiske og intelligente systemer
- at sikre inddragelse af innovative små og mellemstore virksomheder (SMV), styrke eksisterende klynger og stimulere etableringen af nye klynger på lovende nye områder.

Fællesforetagendet ECSEL støtter indirekte aktioner via åbne indkaldelser af konkurrerende forslag og tildeling af offentlige midler inden for de disponible budgetrammer.

Det foreslås, at det nye fællesforetagende kan handle på medlemsstaternes vegne og indgå støtteaftaler/foretage betalinger i stedet for de nationale forvaltninger på samme måde som for Unionens bidrag. Derved kan fællesforetagendet fungere som en one-stop-shop og sikre, at støtten synkroniseres for alle støttemodtagere. Det foreslås også, at den offentlige finansiering (fra EU og nationale kilder) harmoniseres for alle støttemodtagere.

Beføjelsen til at træffe beslutninger om anvendelsen af nationale finansielle bidrag bevares på nationalt plan.

Målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der

er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle finansieringsraterne i forsknings- og innovationsprojekter.

I formandskabets kompromis er Kommissionens forslag ændret således, at medlemsstaternes skal konsulteres om eventuelle revisioner, der skal foretages i medlemslandene og medlemslandene kan nu etablere særlige kriterier for, hvornår ansøgere er berettigede til at modtage støtte.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at en indsats på EU-plan vil bedre kunne nå de ønskede mål. Et europæisk offentlig-privat partnerskab vil kunne mobilisere de finansielle og tekniske midler, der er afgørende for at mestre kompleksiteten som følge af den stadigt tiltagende innovationshastighed på området. Det vil kunne fokusere på de europæiske, nationale og industrielle prioriteter. Det vil kombinere tværnationale og europæiske programmers styrker.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1.215 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 181 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af ECSEL, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til

de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitament for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinariet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU fremhæver, at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen, hvilket KU foreslår.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velkrevne.

SDU støtter ikke sammenlægningen af nanoelektronik og indlejrede systemer, idet den understregede særlige sammenhæng kan anses for mindre væsentlig end andre vigtige links til nanoelektronik.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvik-

ling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU finder den foreslåede fejlgrænse på 1 % uhensigtsmæssigt lav for forskningsaktiviteter og påpeger, at risikoniveauet bør harmoniseres med Horisont 2020-reglerne.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til forslaget til forordning blandt medlemslandene, og der forventes at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.

Deltagerlandene i Artemis og ENIAC har hver især drøftet en sammenlægning til ECSEL-programmet og været positive overfor et fremtidigt fælles program. Det er forventningen, at der vil være opbakning til deltagelse i ECSEL, fordi det vil dække et bredere fagligt felt, der har betydning for en lang række store erhvervsinteresser.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generel fortalere for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Regeringen støtter derfor også generelt initiativer, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder herunder ECSEL. Regeringen støtter også den foreslåede effektivisering af administrationen i ECSEL. **Regeringen kan således støtte vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

Punkt 6 d) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2
KOM (2013) 506
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Forslaget til ny forordning for fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2 lægger op til en forlængelse af fællesforetagendet på området for brændselsceller og brint, som blev lanceret under det syvende rammeprogram. Den overordnede målsætning for den foreslåede videreførelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint i Horisont 2020 er at bidrage til gennemførelse af et optimalt forsknings- og innovationsprogram på EU-plan og at udvikle en stærk, bæredygtig og globalt konkurrencedygtig sektor for brændselsceller og brint i Unionen. Fællesforetagendet skal endvidere bidrage til at opnå EU's overordnede målsætning om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2 er et af dem.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et af hovedmålene for Horisont 2020, rammeprogrammet for forskning og innovation for perioden 2014-2020, er at styrke europæisk industri. Navnlig åbner det mulighed for oprettelse af offentlig-private partnerskaber, som vil bidrage til at tackle nogle af de største udfordringer, som Europa står over for. I dette forslag lægges der op til en forlængelse af fællesforetagendet på området for brændselsceller og brint, som blev lanceret under det syvende rammeprogram.

Begrundelserne for fællesforetagendet for brændselsceller og brint er behovet for at:

- Sikre energiforsyningsikkerheden og øge/fastholde konkurrenceevnen
- Understøtte EU-politikker om bæredygtig energi og transport, klimaændringer, miljø og industriel konkurrenceevne
- Tackle hindringer for effektiv forskning og innovation på området
- Opnå en nødvendig samordnet, langsigtet, tværnational og tværsektoriel indsats
- Hjælpe industrien med at fastlægge en langsigtet forsknings- og innovationsdagsorden, skabe den fornødne kritiske masse, udnytte private investeringer, tilvejebringe stabil finansiering, lette videndeling, mindske risici, sænke omkostningerne og reducere markedsføringstiden.

Den overordnede målsætning for fællesforetagendet for brændselsceller og brint er at udvikle en stærk, bæredygtig og globalt konkurrencedygtig sektor for brændselsceller og brint i Unionen.

Det foreslåede fællesforetagende bygger på resultaterne af det foregående foretagende under FP7. I den første foreløbige evaluering afsluttet i 2011 konkluderes det, at fremgangsmåden med et fællesforetagende generelt øger offentlig-private

aktiviteter inden for udvikling og demonstration af teknologi og sikrer stabilitet i F&U-miljøet. Hvis sektoren for brændselsceller og brint skal fuldt implementeres, kræver det en væsentlig forøgelse af de offentlige og private investeringer. En ambitiøs offentlig politik vil kunne frembringe det positive miljø, der kræves for at udnytte de nødvendige private investeringer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Den overordnede målsætning for den foreslåede videreførelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint i Horisont 2020 er at bidrage til gennemførelse af et optimalt forsknings- og innovationsprogram på EU-plan og at udvikle en stærk, bæredygtig og globalt konkurrencedygtig sektor for brændselsceller og brint i Unionen, navnlig:

- At sænke produktionsomkostningerne for brændselscellesystemer til brug på transportområdet og samtidig øge deres levetid til et niveau, der svarer til konventionelle teknologiers
- At øge el-effektiviteten og holdbarheden af de forskellige brændselsceller der bruges til el-produktion og samtidig mindske omkostningerne til et niveau, der svarer til konventionelle teknologiers
- At øge energieffektiviteten ved fremstilling af brint gennem vandeletrolyse og samtidig mindske kapitalomkostningerne, så kombinationen med brint og brændselscellesystemer bliver konkurrencedygtig i forhold til de alternativer, der findes på markedet
- I stor målestok at påvise mulighederne for at bruge brint som et konkurrencedygtigt energilagingsmedie til elektricitet fra vedvarende energikilder.

Fællesforetagendet skal endvidere bidrage til at opnå EU's overordnede målsætning om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst ved at:

- Øge andelen af brændselscelle- og brintteknologier, der anvendes i bæredygtige, kulstoffattige energi- og transportsystemer
- Sikre en konkurrencedygtig europæisk brændselscelle- og brintindustri, som er førende i verden
- Sikre inklusiv vækst for den europæiske brændselscelle- og brintindustri, som sikrer nuværende job og skaber flere.

Det fælles teknologiinitiativ for brændselsceller og brint har en bestyrelse, som sit styrende organ. EU-Kommissionen, de industrielle partnere og en forskningsgruppe sidder i denne bestyrelse. Medlemslandene er repræsenteret i en medlemsstatsgruppe, der har en rådgivende funktion.

I formandskabets kompromis er Kommissionens forslag ændret således, at medlemsstaternes indflydelse er blevet styrket ved, at den såkaldte "State Representatives Group" også skal modtage information om resultaterne af opslag og om synergi med andre relevante EU programmer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at målene med forslaget ikke kan opfyldes på tilfredsstillende vis af medlemsstaterne, da denne udfordring ikke kan løftes af medlemsstaterne alene. De store forskelle blandt de nationale programmer, deres fragmentering og deres undertiden overlappende natur nødvendiggør en mere effektiv indsats på EU-plan. Samlingen og samordningen af forsknings- og udviklingsindsatsen på EU-plan har en bedre chance for at lykkes i lyset af den tværnationale karakter af den infrastruktur og de teknologier, der skal udvikles, og behovet for at opnå en tilstrækkelig mængde ressourcer. Den Europæiske Unions indsats vil bidrage til at rationalisere forskningsprogrammerne og sikre interoperabilitet mellem de udviklede systemer, ikke kun gennem fælles prænormativ forskning til støtte for udarbejdelsen af standarder, men ligeledes gennem den de facto-standardisering, der vil opstå af det tætte forskningssamarbejde og de tværnationale demonstrationsprojekter. Denne standardisering vil åbne for et bredere marked og fremme konkurrencen. Forslagets anvendelsesområde bør tilskynde medlemsstaterne til at indlede supplerende initiativer på nationalt niveau med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum – formålet med fællesforetagendet er da også at fremme disse nationale og regionale programmer med henblik på at drage størst mulig nytte af den kombinerede indsats.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 700 mio. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 104 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinariet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Man sigter mod at udvikle kommercielt levedygtige, rene løsninger, der anvender brint som energibærer og brændselsceller som energiomdannere. AAU sætter spørgsmålstegn ved at fokusere på brint som energibærer, da hidtidige resultater med brint ikke har været tilfredsstillende.

AAU mener, at biomasse og brint er blevet fejlagtigt adskilt. AAU mener at der bør ses på kendt teknologi til at lave syntetiske brændsler med carbon i biomasse og brint for vind. Der er fokus på elektroniske systemer og i særdeleshed Smart Grid. Smart Grid er kun en lille del af det intelligente energisystem (Smart Ener-

gy Systems), og AAU opfordrer til øget fokus på integration af el og varme/køling.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU støtter, at H2 kompression inkluderes i det nye FCH II. AU finder dog den foreslåede fejlgrænse (på 2 %) for uhensigtsmæssigt lav for forskningsaktiviteter. Risikoniveauet bør ifølge AU harmoniseres med Horisont 2020-reglerne.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalgsmødet for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til forslaget til forordning blandt medlemslandene, og der forventes at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive det fælles teknologiinitiativ for brændselsceller og brint. **Regeringen kan således støtte vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.

**Punkt 6 e) Forslag til Rådets forordning om fællesforetagende for
initiativet Innovative lægemidler 2 (IMI 2)**
KOM (2013) 495
- Generel indstilling

Revideret notat – ændringer er markeret med fed.

1. Resumé

Innovative lægemidler 2 (IMI2) er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for lægemidler. Forslaget bygger videre på initiativet om innovative lægemidler (IMI), som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning.

Formålet er overordnet at forbedre borgernes sundhed og velfærd ved at sikre nye og mere effektive diagnoser og behandlinger. Samtidig skal det bidrage til at fremtidssikre den internationale konkurrenceevne i den europæiske sektor for biofarmaka og biovidenskab i kraft af bl.a. bedrediagnostik, vacciner og medicinske informationsteknologier. Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Innovative lægemidler 2 er et af dem.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Innovative lægemidler 2 er et af dem.

Forslaget til Innovative lægemidler 2 bygger på fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler (IMI), som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning ved Rådets forordning. Fællesforetagendet for IMI 2 er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for lægemidler. Målsætning er at forbedre udviklingen af nye lægemidler ved at fremme mere effektivt forsknings- og udviklingssamarbejde mellem den akademiske verden, små og mellemstore virksomheder og den biofarmaceutiske industri med henblik på at levere bedre og mere sikre lægemidler til patienterne.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Formålet er overordnet at forbedre borgernes sundhed og velfærd ved at sikre nye og mere effektive diagnoser og behandlinger. Samtidig skal det bidrage til at fremtidssikre den internationale konkurrenceevne i den europæiske sektor for lægemidler og biovidenskab i kraft af bl.a. bedre diagnostik, vacciner og medicinske informationsteknologier.

Der opsættes syv konkrete mål:

- øget succesrate ved kliniske forsøg med prioriterede lægemidler som Verdenssundhedsorganisationen har udpeget
- mindsket tidsforbrug til at opnå klinisk "proof of concept" ved udvikling af lægemidler til helbredelse af bl.a. immunologiske sygdomme, luftvejs- sygdomme, neurologiske sygdomme og neurodegenerative sygdomme
- udvikling af nye former for behandling af sygdomme, såsom Alzheimers sygdom, som der er et stort uopfyldt behov for og begrænsede markedsin- citamenter for, bl.a. med hensyn til antimikrobiel resistens
- udvikling af biomarkører til diagnostik og behandling af sygdomme som har en klar sammenhæng med klinisk relevans og er godkendt af lovgi- verne
- mindsket fejlrater for vaccinekandidater ved kliniske forsøg i fase III ved brug af nye biomarkører til indledende kontroller af effektivitet og sik- kerhed
- forbedring af den nuværende proces til udvikling af lægemidler ved at yde støtte til udvikling af værktøjer, standarder og fremgangsmåder til vurdering af regulerede sundhedspræparaters effektivitet, sikkerhed og kvalitet.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

De syv målsætninger skal opnås primært gennem tilskud til forsknings- og inno- vationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for delta- gelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle intellektuelle ejendoms- rettigheder og open access.

IMI 2 har en bestyrelse som sit styrende organ. EU-Kommissionen og de indu- strielle partnere sidder i denne bestyrelse. Medlemslandene er repræsenteret i en medlemsstatsgruppe, der har en rådgivende funktion.

I formandskabets kompromis er Kommissionens forslag ændret således, at medlemsstaternes indflydelse er blevet styrket ved, at den såkaldte "State Representatives Group" også skal konsulteres om opslag og evalueringspro- cessen, og at den skal modtage information om resultaterne af opslag og om synergi med andre relevante EU programmer. Herudover er det blevet un- derstreget, at der også skal kunne søges støtte til forskning og innovation i forhold til kræft.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget **behandles** i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget skal maksimere EU-merværdien og indvirkningen fra EU, idet der fokuseres på målsætninger og aktiviteter, som ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af medlemsstaterne på egen hånd. Den industrielle udfordring ved at indarbejde biomedicinsk forskning og innovation i nye produkter og derved forbedre EU-borgernes sundhed er så stor og kompleks, at medlemsstaterne, når de handler hver for sig, ikke har de nødvendige rammer for at etablere tværnationale samarbejdsplatforme for strategisk industriel forskning.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 1.725 mio. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 265 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning med frist den 20. august 2013. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

DI finder forslaget godt og mener, at adgangen til fravigelser fra de almindelige regler for deltagelse i Horisont 2020 er velbegrundede og nødvendige.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter dansk deltagelse i IMI, der er i tråd med regionernes arbejde inden for sundhedsforskning, sundhedsinnovation og erhvervssamarbejde. Danske Regioner er enig i, at der er behov for at styrke kommunikationen om initiativet.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansierungsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinart og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU anfører, at den betydelige egenfinansiering i IMI-projekter har gjort det mindre attraktivt at deltage. Flere KU-forskere har af samme grund afslået at deltage i IMI-projekter. KU finder, at andelen af egenfinansiering på den baggrund bør reduceres betydeligt/reelt elimineres. KU påpeger generelt, at størstedelen af IMI2-reglerne ikke behøver at adskille sig fra reglerne i Horisont 2020. Eksempelvis påpeger KU, at reglerne i Horisont 2020 vil tilbyde fair og lige behandling ift. Intellektuelle ejendomsrettigheder. KU lægger yderligere stor vægt på udviklingen af biomarkører, samt en forbedring af støtten til udviklingen af nye lægemidler. KU pointerer ydermere, at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen, hvilket KU foreslår.

Lægemedelindustriforeningen (LIF):

LIF opfordrer på det kraftigste til, at der fra dansk side bakkes op om vedtagelsen af IMI2. LIF anfører, at partnerskabet, der bygger videre på det succesfulde IMI1, skal bidrage til at accelerere udviklingen af nye innovative lægemidler til gavn for patienter og løsning af de store samfundsudfordringer, som Europa står over for på sundhedsområdet. Det skal ifølge LIF ske ved at styrke og effektivisere det offentlig-private samarbejde om forskning og udvikling af nye, bedre og mere sikre lægemidler. LIF støtter derudover også fuldt ud de ønsker til reglerne

for IMI2, som EFPIA har fremført, og ser gerne, at Danmark også støtter op om industriens ønsker i forbindelse med den videre proces.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velkrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU støtter fortsat deltagelse i IMI, da det er af strategisk interesse for Danmark. AU foreslår at udbrede fokus, således at danske, forskningsmæssige styrkepositioner i højere grad kommer i spil, såsom neurodegenerative sygdomme, neurologi og lignende.

Sagen behandles på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 21. november 2013.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til forslaget til forordning blandt medlemslandene, og der forventes at være det fornødne flertal for vedtagelse af en generel indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive IMI2. **Regeringen kan således støtte vedtagelse af en generel indstilling på baggrund af den foreliggende kompromistekst fra formandskabet.**

Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser

**11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering
forud for konkurrenceevnerådsmødet den 26.-27. september 2013.**

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Punkt 7 Innovation i den offentlige sektor: Opfølgning på Det Europæiske Råd oktober 2013
-Politisk drøftelse

Nyt notat

1. Resumé

På mødet i Det Europæiske Råd den 24.-25. oktober 2013 blev der fokuseret på den digitale økonomi, innovation og tjenester. På innovationsområdet efterlyste Det Europæiske Råd, at medlemsstaterne fortsætter deres indsats inden for forskning og innovation. På Det Europæiske Råd den 13. og 14. februar 2014 forventes der en status på fremskridt inden for området.

På konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 3. december 2013 vil der være en politisk drøftelse af innovation i den offentlige sektor.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd efterspurgte i februar 2011 en strategisk og integreret tilgang for at øge innovationsaktiviteterne. På mødet i Det Europæiske Råd den 24.-25. oktober 2013 blev der fulgt op på denne opfordring. Der var fokus på den digitale økonomi, innovation og tjenester. På innovationsområdet efterlyste Det Europæiske Råd, at medlemsstaterne fortsætter deres indsats inden for forskning og innovation. På Det Europæiske Råd den 13. og 14. februar 2014 forventes der en status på fremskridt inden for området.

3. Formål og indhold

Det Europæiske Råd har peget på en række punkter inden for innovations- og forskningsområdet, hvor Kommissionen og medlemslandene har igangsat aktiviteter. Eksempelvis monitorering af forsknings- og innovationsområdet, implementeringen af programmer som Horisont 2020 og status på opfyldelsen af det europæiske forskningsrum (ERA). På konkurrenceevnerådsmødet den 3. december vil der på baggrund af en ekspertrapport om innovation i den offentlige sektor være en politisk diskussion af emnet med særligt fokus på anbefalingerne i denne rapport.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene forventes generelt at bakke op om en øget indsats på forsknings- og innovationsområdet og et øget fokus på innovation i den offentlige sektor.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om en øget indsats på forsknings- og innovationsområdet og et fokus på innovation i den offentlige sektor

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.